

გაზეთი გაემოდის
1930 წლის 5
ნოემბრიდან

samtredlismacne @ mail.ru

მაცნე

სამბრაღიის

N15 (9195)

31 მაისი, 2016 წელი

ფასი 50 თეთრი

“მე, შენ და საქართველო...” _ დამოუკიდებლობის დღე სამბრაღიაში

2

4 სოფლის ექიმი, ოჯახის ექიმი ხაღის იმედა

საინტეხესოდ აღნიშნული მუზეუმის დღე

5

მამუ მახუყამში

4 რეზირთა ჭანძხოროდანუ სახერმნიოთო ზხონავს

8 “ჭანის, ხოჯის რა ჭოეზიის თნიუეხსარეოხი სინთეზი”

მშვიდობით ახა, ნახვამერის!

9 ისე აუხორივი, ყოფელითიგის ნომ იყოთი აღამიასნი

7 შემოქმედი ახალგაზრდობი ნაახალისებ

“ამ ძალის რა ნანა რეზირთას სხვა ჯარეგხათიას ახა აქუს”

“მე, უნ და საქართველო...” დამოუკიდებლობის დღე სამბრაღიაში

ნათია ნაცვლიძე

საქართველო ერთგული დამოუკიდებლობის 25-ე წლისთავს აღნიშნავს, სუბი ახლავს მაისის საზეიმო დღეს: საოკუპაციო მავთილხლართები ვასდევს ჩვენს თვითმყოფადობას, სწორედ ამ დღეს ვაბარებთ მიწას რუსი ოკუპანტების ტყვეით განვმარტოვალ ახალგაზრდას, ვინა თითხორიას. ვგლოვობთ ვმირებს და ვინხენებთ ქვეყნის ერთიანობისათვის ბრძოლის მსხვერპლთ. არც სამტრედიის მუნიციპალიტეტი ვამონაჯლისი, ჩვენც ვზეიმობთ დამოუკიდებლობის დღეს.

11 საათზე მუნიციპალიტეტის პოლიტიკური ელიტა მომავლის პარტი შეიკრიბა. მოსახლეობაც გამოვიდა იმ ლამაზი სანახაობისათვის თვალის შესავლელად. სამტრედიის მუნიციპალიტეტის შემოქმედებთმა კოლექტივებმა რომ წარმოადგინეს. ღონისძიებების ორგანიზატორი, მუნიციპალიტეტის განათლების, კულტურის, ძეგლთა დაცვის, ტურიზმის, სპორტისა და ახალგაზრდულ საქმეთა სამსახურია (ხელმძღვანელი ნატალია მანჯგალაძე).

ეროსი მანჯგალაძის სახელობის კულტურის ცენტრის დირექტორი, რეჟისორი ვეფხია ნადირაძე შეკრებილთ მიესალმა, დამოუკიდებლობა მიულოცა და სიტყვა ხელისუფლების წარმომადგენლებს გადასცა.

მუნიციპალიტეტის გამგებელი, ვალერიანე ფოცხვერაძე: “25 წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც საქართველოს ეროვნულმა ხელისუფლებამ დამოუკიდებლობა გამოაცხადა. დამოუკიდებლობის მოპოვება ეს იყო ჩვენი წინაპრების მრავალსაუკუნოვანი ოცნების ასრულება. თუმცა, არ უნდა დაგვავიწყდეს ისიც, რომ ჩვენი ტერიტორიების ნაწილი ოკუპირებულია. დამოუკიდებლობას მანამდე ვერ შევიგრძნობთ, ვიდრე ჩვენი ტერიტორიული მთლიანობა არ აღდგება. მჯერა, ჩვენი აფხაზი და ოსი ძმები მ-

ლებს, რომელთა კოლონაც ქუჩაში მსვლელობისას გზად შემხვედრთა უამრავ ემოციურ შემხილს იმსახურებდა. მათ წინ სამხედრო ფორმით ბაღის მმართველი ნანა დუნდუა მოუძღოდა: “ჯარო, დამპირდი, რომ დაიცავ საქართველოს საზღვრებს”. მზად ვართ! – იყო პასუხი. უკვე მესამე წელია, ნანა დუნდუა და მისი “პატარა ჯარისკაცები”, ეროვნული დამოუკიდებლობის დღის ღონისძიებებს ამშვენებენ. ამ “პატარა ჯარისკაცების” იდეის ავტორი ქალბატონი ნანაა. წლებულს პატარები ხორუმის ცეკვით შემოვიდნენ სცენაზე. მათმა გამოჩენამ იმდენად დადებითი ემოციები მოგვარა მაყურებელს, ზოგს ცრემლიც კი გადმოუვარდა თვალიდან. “თქვენ გენაცვალეთ, პატარებო, არასოდეს გენახოთ შეიღებო ომი!” – თვალცრემლიანმა განაცხადა ქალბატონმა ნინო ჯოღობორძმა.

კიდევ უფრო ხალისიანი განხილვა საზეიმო განწყობა №1 ბაგა-ბაღელთა (დირექტორი მარინა შენგელია) წარმოდგენამ. პატარებმა პატრიოტულ პიტად ქცეული სიმღერის მელოდიამ იცეკვეს და იმღერეს. “მე, უნ და საქართველო”. – პატრიოტიზმის პირობა სიმღერით დაგვიდეს პატარებმა. ორივე ბაღის წარმოდგენის ქორეოგრაფიული ნაწილის ავტორი პედაგოგი თინა გრიგალაშვილია.

განახლებული რეპერტუარით წარსდგნენ მსმენელის წინაშე: სამტრედიისათვის შედარებით ახალი, მაგრამ კარგად ცნობილი ფოლკლორული ჯგუფი “ლადი” და აუმაღლა განწყობა მონაქმნეთ (ხელმძღვანელი ბეჟან გოგია), ანსამბლი “სამტრედიის”, მოსწავლე-ახალგაზრდობის სახლის ფოლკლორული ანსამბლი “ჩანგის” მეორე თაობა (ხელმძღვანელ მერი ტკვაცირაძისთან ერთად) და ანსამბლი “ალილონ” მეორე თაობა (ხელმძღვანელი მადონა კობრიძე).

ჩოხებში გამოწვიბლ ხელისუფლების წარმომადგენლებსაც მრავალდ შეხვდებოდით. კობა ძიძიგურისათვის ჩოხას ოდენ მოღურობის დატვირთვა არა აქვს. ეროვნულ მოძრაობაში გაღებული წვლილით მან ამ სამოსის ტარების უფლება მართლაც სამართლიანად მოიპოვა. “სამტრედიის მაცნესთან” საუბარში მან განაცხადა: “ძალიან დიდი დღე არ-

და ბრძოლის შედეგია საქართველოს დამოუკიდებლობა. ვულოცავ ვველას”.

მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოადგილე ლინა კრავეიშვილი: “ძალიან ამალელებული განწყობა გვაქვს. ქართველი ერი დიდი სიამაყით ემზადება ამ დღეს. ამაყი ვარ, რომ ასე ლამაზია იგი და ჩვენი სამსახურებიც კარგად მოემზადნენ ამ დღისთვის, ამაყი ვარ, რომ უშუალოდ ჩემი დაქვემდებარების ქვეშ მყოფი სამსახურები აწყობენ ამ ღონისძიებას. სამტრედიის ყოველთვის მოწინავეთა რიგებში იყო თავისი კულტურული განვითარებითა და აღმავლობით. ვუსურვებ მიუღ საქართველოს და სამტრედიის წარმატებებს”. განცალკავებით იდგნენ “ნაციონალური მოძრაობის” წევრები. რადგან ეს დღე ვველასია, განურჩევლად პოლიტიკური კუთვნილებისა, კომენტარი სამტრედიის “ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის” თავმჯდომარეს, ემზარ შუბლაძეს ვთხოვეთ, რომელიც ეროვნულ მოძრაობაში ადრეული ასაკიდანვე ჩაერთო:

“ეს დღე ვველას ვგაერთიანებს. ვველა ქართველი ამ დღეს ერთ აზრზე უნდა იყოს, ერთნაირად ვაზროვნებდეთ ჩვენი ქვეყნისთვის, ქართველი ხალხისთვის და მომავლისათვის. 25-ე წელიწადი საქართველოს დამოუკიდებლობის, ეს არის უდიდესი მონაპოვარი ჩვენი ქვეყნისთვის და მონაპოვარია იმ ღირსეული ადამიანებისა, პირველი პრეზიდენტით დაწყებული, რომელთაც ეს დღე ჩვენამდე მოიტანეს. ვულოცავ ვველა ქართველს და ვუსურვებ მომავალი 26-ე წელიწადი გვეხეიბოს გამოღიანებულ საქართველოში. ამისათვის იღვწის ვველა, ვისაც ქართულად გული უძგერს, ქვეყანაზე ზრუნავს, ფიქრობს და მომავლის წარმატებისათვის დგამს ნაბიჯებს”.

ტრადიციულად, ღია ცის ქვეშ სამტრედიელმა მხატვრებმა გივი წვერაძემ, იაგო ჩხევიძემ, გივი ფრანგიშვილმა, ზაზა ლურბელიანიშვილმა, თეონა გვეუნაძემ თავიანთი ფერწერული ტილოები გამოფინეს, ნათია კაცაძე პირველად შეუერთდა მათ საკუთარი ნაქარგებით. იაგო ჩხევიძე: “დღეს შეუერთდით ამ ზეიმს. გამოვიტანე ნამუშევრები რომე-

ლე გამოხატავენ ჩვენთან ერთად ყოფნის სურვილს. ვუსურვებ მომავალ თაობას, გაერთიანებულ საქართველოში ეცხოვროს”.

მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე, ნუგზარ ჯამბურია: “ეს მნიშვნელოვანი დღეა ჩვენი ქვეყნის ისტორიაში, ჩვენი წინაპრების მრავალსაუკუნოვანი ოცნების აღსრულების დღე. დამოუკიდებლობის მოპოვება იყო რთული, უფრო ძნელია მისი შენარჩუნება. დარწმუნებული ვარ, მომავალი თაობა გამოთვლიანად, სულიერად ძლიერ საქართველოში იცხოვრებს”. შესანიშნავი ლექსი შესანიშნავად წაიფინა ქეთევან აბრამიშვილმა, რომელმაც ვველა მოსწავლეს ატესტატის ადუა მიულოცა. “ჩვენ შევიერთდით ჩვენი ხელისუფლებით დღე – ასეთი წარდგინება გაუკეთა ვეფხია ნადირაძემ სამხედრო ფორმაში გამოწყობილ მე-4 ბაგა-ბაღის აღსაზრდელ-

ის, დამოუკიდებლობის აღდგენის დღეა. 1918 წლის 26 მაისის დამოუკიდებლობის დეკლარაციის შემდეგ, მოხდა განახლება, 1991 წლის 9 აპრილის დამოუკიდებლობის აქტის მიღებით პრეზიდენტმა ზვიად გამსახურდიამ აღადგინა ეს დამოუკიდებლობა. ბედნიერი ვარ, რომ დამოუკიდებულ ქვეყანაში ვცხოვრობთ. ბევრ ჩვენს ღირსეულ წინაპარს არ მიეცა ბედნიერება, ეცხოვრათ დამოუკიდებულ ქვეყანაში, თუმცა, თავგამოდებით და თავდადებით იბრძოდნენ ამისათვის. ბედნიერები ვართ, თუმცა, ხშირად სათანადოდ ვერ ვაფასებთ ამ დამოუკიდებლობას. გარდა ამისა, 26 მაისი პირველი პრეზიდენტის პრეზიდენტად არჩევის დღეცაა და მერაბ კოსტავას დაბადების დღეც. არ შეიძლება ვახსენოთ ქვეყნის დამოუკიდებლობა და არ ვახსენოთ მერაბი და ზვიადი, სწორედ მათი შრომის

ლოთა თემატიკაა: დამის პეინაჟი, ურბანული მხატვრობა, ვენეცია, ქალაქის ხედი. ეს კლასიკური ნამუშევარია, ვენეციაში არ ვყოფილვარ, ეს ჩემი ფანტაზიის ნაყოფია, სულს რაც სწყურია, მას აღიქვამს. ეს დღე თითოეული ქართველისთვის ღირსშესანიშნავი დღეა, ვისურვებდი, ჭეშმარიტ დამოუკიდებულ ქვეყანაში ვეცხოვროს”.

დაანონსებული იყო, რომ გაიმართებოდა ბლიცი ჭადრაკში მსოფლიო ჩემპიონ გუნდურ პირველობაში ქალთა შორის სამტრედიელ მერი არაბიქსთან, ობიექტური მიზეზების გამო ცნობილმა მოჭადრაკე მოსვლა ვერ შეძლო. მუნიციპალიტეტის კომპლექსური სპორტული სკოლის ნორმ მოჭადრაკეებთან ბლიცი სიმონ ხაჭალიას მონაწილეობით გაიმართა. სიმონ ხაჭალია მოყვარულთა შორის სამტრედიის მუნიციპალური ჩემპი-

ონატის არაერთგზის გამარჯვებულია. მოსწავლეებს შორის აბაშის რაიონის პირველი მაისის საჯარო სკოლის მოსწავლეებიც იყვნენ. ჩრდილში დაბმული ჭედილა იცდიდა, ვიდრე სამტრედიელები შეჯიბრში გამარჯვებულ საპრიზო ადგილის მფლობელებს გამოავლენდნენ. სულ 12 სპორტსმენი მონაწილეობდა. პირველი ადგილის მფლობელი გიორგი კაცაძეა, ჭედილაც ფალავანს ერგო, მეორე

ადგილზე სერგო გოგიშვილი გავიდა, მე-სამეხე კი გონა ზაქრაძე. მსაჯობდა მსოფლიო ჩემპიონი ბადრი შენგელია. გამარჯვებულები მუნიციპალიტეტის გამგებელმა ვალერიანე ფოცხვერიამ და ნატალია მანჯგალაძემ დააჯილდოვეს.

ღონისძიების ბოლო აკორდი ილორის დასახლებაში გამართული შეჯიბრი იყო ცხენოსნობის სხვადასხვა სახეობაში.

"გიხრი" სამსახურში

"უ პილ რა უნდა უბნისა, "ნაციონალი" იყავი"

ნაციონალი

25 მაისს სამსახურში ახალი პოლიტიკური ცენტრის, "გიხრის" პრეზენტაცია გაიმართა.

მხარდამჭერებმა და არასამთავრობო ორგანიზაციის წარმომადგენლებმა შეკრება დაიწყეს.

როგორც დაინახეს იყო, ადგილზე შეკრებილებს დღის 4 საათისთვის ცენტრალური ოფისის წარმომადგენლები შეუერთდნენ და ოფისი ოფიციალურად გახსნეს.

საზოგადოებას სიტყვით მიმართა და ახალი პოლიტიკური ცენტრის საარჩევნო პროგრამა გააცნო პარტიის თავმჯდომარემ, ზურაბ ჯაფარიძემ. მან იქვე დაასახელა სამსახურის რაიონული ორგანიზაციის თავმჯდომარე გურამ ხურცილავა.

ნდის მიერ დაფინანსებულ პროექტში "ციდნის ძალა" პროექტის დირექტორი. 2011 წელს მასწავლებელთა განათლებისა და განვითარების ცენტრი "მოსწავლეთა ინტეგრაცია საზოგადოებაში" პროექტის კოორდინატორი. 2010-2014 წლებში სამსახურის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს წევრი "ერთიანი ნაციონალური მოძრაობიდან". 2010-2011 წლებში იყო დასავლეთ საქართველოს შპს

მხედველია. ჩემთვის წარმატება ის არის, ვისთან ერთადაც მსაიმედებებს მუშაობა, იქ რომ ვარ სადაც თვითგანვითარებას ვერ ვლავს, ჩაკეტილ სივრცეში ვარ, ვერ ვახდენ საკუთარი შესაძლებლობების რეალიზაციას, იქ არ ვჩერდები. ამიტომ წამოვედი შპს "მექანიზატორიდან" მიუხედავად თანამდებობისა და შედარებით სოლიდური ანაზღაურებისა.

"მექანიზატორის" მმართველი. 2011 წელს მუშაობა დაიწყო სამსახურის მუნიციპალიტეტის კომუნალურ გაერთიანებაში ფინანსურ და იურიდიულ პირებთან ურთიერთობის საკითხებში წამყვან სპეციალისტად. შემდეგ საზოგადოებასთან ურთიერთობის საკითხებში წამყვან სპეციალისტად, ამჟამად იურიდიულ საკითხებში არის წამყვანი სპეციალისტი.

შეკრებილებს სიტყვით მიმართეს იმერეთის რეგიონალური ოფისის თავმჯდომარემ, თემურ ცამციშვილმა და პარტიის ერთ-ერთმა ლიდერმა გიორგი მელაქიძემ.

სამსახურის რაიონული ორგანიზაციის თავმჯდომარემ, გურამ ხურცილავემ მოწვეულ სტუმრებს მადლობა გადაუხადა მობრძანებისათვის და მასზე გამოცხადებული ნდობისათვის. მან მოკლედ დააფიქსირა თავისი პოზიცია: "ამ ამპლუაში ყოფნა ჩემთვის უცხო არ არის. საკმარის გამოცდილება მაქვს პარტიული მუშაობის. დარწმუნებული ვარ, ჩემი გუნდის წევრებთან ერთად ვიქნებით წარმატებული. დღეს აქ მოსული ადამიანების რიცხოვნობიდან გამომდინარე თამამად შეგვიძლია, აღვნიშნოთ, რომ "გიხრის" მიმართ ადამიანების დაინტერესება დიდია".

ოფიციალური ნაწილის ბოლოს გადაიდგეს სამასხსოვრო სურათები და ახალი პოლიტიკური ცენტრის გახსნა სადღესასწაულო ტორტით აღნიშნეს. "სამსახურის მაცნეში" შეხვედრის ბოლოს ზურაბ ჯაფარიძესთან ექსკლუზიური ინტერვიუ ჩაწერა.

რატომ უნდა ენდოს ამომრჩეველი

"გიხრის", ამაზე ზურაბ ჯაფარიძემ ვრცელი კომენტარი გააკეთა: "ახალ პოლიტიკურ გაერთიანება "გიხრის" პირველ რიგში, იმიტომ უნდა ენდოს ამომრჩეველი, რომ მის რიგებში შეივლიან ახალგაზრდები, რომლებიც არ ყოფილან პოლიტიკაში და არასოდეს მოუტყუებიათ ამომრჩეველი, ტყუილი არ უთქვამთ მოსახლეობისათვის. მეორე არის ეკონომიკური პროგრამა, რომელიც ჩვენ შევიძლება ვთქვათ და მისი მსგავსი ქვეყნაში არცერთ პოლიტიკურ პარტიას არ ჰქონია. ჩვენი კარები არის

ჩვენ გვაქვს ამ შემთხვევაში გამორჩეული ხედვა, რაც სხვა პოლიტიკურ პარტიებს არ გააჩნიათ. მივაღწიეთ იმას,

რომ დღეს მთელი პოლიტიკური სპექტრი ჩვენი მესიჯებით საუბრობს, ყველა ლაპარაკობს, რომ გადასახადები და სახელმწიფო ხარჯები შესამცირებელი. ეს ყველაფერი არის ჩვენი პროგრამა.

რაც შეეხება თქვენს კითხვას, რომ დღეს ჩვენი მხარდამჭერებში, ძირითადად, ყოფილი "ნაციონალები" არიან, ნაციონალიზმით დაკავშირებით. დიახ, აქ წარმოდგენილები არიან ახალგაზრდები, რომლებიც წარსულში "ნაციონალურ მოძრაობაში" იყვნენ, არიან ახალგაზრდები, არცერთ პარტიასთან შეხება არ ჰქონიათ. მე თვითონ ვიყავი "ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის" ადმინისტრატორი მდივანი, მე ვის რა უნდა ვუთხრა, "ნაციონალი" იყო. ამას არა აქვს არცერთი მნიშვნელობა. ესენი არიან ჯანსაღი ადამიანები, აქვთ სწორი ხედვები. ამ ახალგაზრდებს ამ ქვეყნის სიკეთე უნდა. ამიტომ მე მათ ვერ ვგავრჩევ.

არ მქონდა პრობლემა, ამ პარტიიდან მომავალ პარლამენტშიც ვყოფილიყავი. თუ რატომ შევარჩიე ზურგი "ნაციონალურ მოძრაობას", ამას ბევრი სუბიექტური და ობიექტური მიზეზი აქვს. ეს პარტია, ჩემი აზრით, ვერ ახერხებდა განახლებას, რის გარეშეც შეუძლებელი იყო მოსახლეობის ნდობა დაემსახურებინა. დღეს "ნაციონალებში" არიან ადამიანები, რომლებიც აცრიტყევენ იმ პრობლემებს, რაც ახლა არ გაჩენილა, რაც მათი დროიდან მოდის. ამდენად, მათი დამატება არის ნულის ტოლი და ამიტომაც არის ახალი სახეები საჭირო, რომლებიც წინა ხელისუფლებასაც გააერთიანებენ და ახალსაც.

მთავარია, ახლა ჩვენ დავაჯეროთ მოსახლეობა, როგორი უნდა იყოს მომავალი, როგორია სწორი გზა.

გურამ ხურცილავა, დაიბადა 1986 წლის 9 აგვისტოს სამსახურში, დაამთავრა სამსახურის საღამო სკოლა. მოგვიანებით – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის მანქანათმშენებლობისა და ტრანსპორტის ფაკულტეტი რეინიგების მშენებლობის სპეციალობით.

2008 წელს მუშაობა დაიწყო დიდი ჯიხაძის ნიუ ნიკოლაძის სახელობის პროფესიული სწავლების ცენტრის კულამის განყოფილებაში ინფორმატიკის მასწავლებლად. 2009 წელს იყო არასამთავრობო ორგანიზაცია "ახალი – ინიციატივა" დამფუძნებელი და დირექტორი. 2009-2011 წლებში სამოქალაქო ინსტიტუციონალიზმის განვითარების ფო-

სპეციალისტად, ამჟამად იურიდიულ საკითხებში არის წამყვანი სპეციალისტი.

"თუკი რაიმე საინტერესო და კარგი მაქვს გავლილი, იმ ადამიანების დამსახურება ვინც კომუნალურ გაერთიანებაში დამხვდა. თამამად შემიძლია ვთქვა, ამ სამსახურში პროფესიონალი ადამიანები მუშაობენ". – აღნიშნა გურამ ხურცილავემ.

2012 წელს იგი მუშაობდა სსპ-ი პროფესიული გადამზადებისა და პროფესიული ორიენტაციის ტრენინგების ტრენინგულ კომპიუტერულ უზარ-ჩვევებში.

2014 წელს გურამ ხურცილავა სტატუსისთვის სამსახურის მოსახლეობის საყოველთაო აღწერაში სექტორის ზედ-

ეროვნულ ძეგლს უნდა მივუძღვით!

"ვაშენოთ ჩვენი ტაძარი ქვაზე, ბნელში მსხდომთ კვლავაც ავეუნოთ კვარი და მივვიდვოდეს ეკლიან გზაზე წმინდა გიორგი და ნინოს ჯვარი".

ლეონ ბაბუნაძე

მოვიდა ვარდობისთვე და ისევ გვახსენებს თავს ის დიდი სიხარული, აღმაფრენა და ეროვნული პატივმოყვარობის განცდა 1918 წლის 26 მაისს რომ დაეუფლა სრულიად საქართველოს.

მას შემდეგ თითქმის საუკუნეა, იგივე სიამაყით, გაუნებელი პათოსით ვეგებებით ამ თარიღს, ყოველთა ქართველთა ეროვნულ დღესასწაულს.

26 მაისი, 1918 წელი. აღსრულდა ჩვენი ერის საუკუნოვანი ოცნება, ერის მოწინავე შეღებულ მსოფლიოს საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის – დამოუკიდებელი საქართველოს დაბადება ამცნეს.

1918 წლის 24 ივნისს საქართველოს მთავრობის თავმჯდომარე ნოე ჟორდანიას გახდა.

დამოუკიდებლობის წლისთავზე, 1919 წელს დამოუკიდებელი საქართველოს მთავრობასა და ქართველ ხალხს ასე უღოცავდნენ ეროვნულ დღესასწაულს:

"ჩვენ პოლონეთის შვილები მივესალმებით მებრძოლ საქართველოს თავისუფალ შვილებს და ვუსურვებთ ყოველივე საუკეთესოს.

გაუმარჯოს საქართველოს!"

პოლონეთის წარმომადგენელი "ამხანაგებო და მოქალაქენო, ამ ტრიბუნაზე მე განვიცდი იმავე გრძობას, რომელსაც განიცდი თქვენ, ეს გასაკვირვებელი არის. მე ვარ წარმომადგენელი არა მარტო ოსების, არამედ საქართველოს ეროვნული საბჭოს წევრიც. თვით ეს ფაქტი ამტკიცებს, რომ ორ ერს შორის არის ისეთი რამ კავშირი, რომელიც აერთობს მათ".

გაგლოვი, ოსების წარმომად-

გენელი "... გაუმარჯოს საქართველოს და აფხაზეთის დემოკრატიის ერთობას და ხალხთა შორის ძმობას!"

შერვაშიძე, აფხაზეთის სახალხო საბჭოს თავმჯდომარე

"სომხეთის რესპუბლიკის მთავრობა მსურავლედ მიესალმება საქართველოს დამოუკიდებელი არსებობის პირველ წლისთავს.

დე, ისტორიულად საუკუნეობრივი სიყვარულითა და მეგობრობით გაერთიანებულმა საქართველოს და სომხეთის ახლგაზრდა რესპუბლიკებმა

გააფართონ თავიანთი მალ-ღონე ორივე ხალხის საბედნიეროდ".

ალექსანდრე ხატისოვი სომხეთის რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე "მეორეადასო მძანო!"

დღეს თქვენი მოძველმა მამამთა გილოცავთ საქართველოს განთავისუფლებას, მრავალტანჯული საქართველოს დამოუკიდებლობას.

ჩემი გული ნაღველით ივსება, როდესაც ვიკონებ, რომ სამამამთა საქართველო დღეს თქვენთან არ არის.

მაგრამ მე იმედო მაქვს, რომ სამამამთა საქართველო, დღეს თუ არა ხვალ, ჭირშიც და ლხინშიც თქვენთან იქნება.

მამ, გაუმარჯოს დღეს ამ საქართველოს, შემდეგ კი ეროვნულ ტერიტორიულად შეკავშირებულ საქართველოს".

პაიდარ-ბეგ აბაშიძე ქართველ მაჰმადიანთა წარმომადგენელი

P. S. მილოცვები გავხეთებში "საქართველო" და "ერთობა" 1919 წელს დაიბეჭდა.

1921 წლის თებერვალში საბჭოთა რუსეთმა საქართველოს ანექსია მოახდინა.

მრავალჯერ დადგა ჩვენი ერი მას შემდეგ ყოფნა-არყოფნის ზღვარზე, თუმცა, უფლის წყალობით დღემდე შევინარჩუნეთ ჩვენი იდენტობა, ენა, ტრადიციები, კულტურა.

ალტერნატივა არ გააჩნია საქართველოს ნატოში გაწევრიანებას. ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა, აფხაზეთი, ოკუპირებული ტერიტორიები კი ისევ პრობლემატურია. ამის მიუხედავად, 1918 წლის მაისის 26 იყო და რჩება სრულიად საქართველოს, ყოველთა ქართველთა ეროვნულ დღესასწაულად.

გილოცავთ!

ქალები პოლიტიკაში

ლევან გაბუნია

დიდი ხანია, ჩაბარდა წარსულს ის დრო, ქართველი ქალი მოჩხუბართა შორის მანდილს რომ ჩააგდებდა და... ჩხუბი, დაპირისპირება მშვიდობიანად მთავრდებოდა.

საერთაშორისო ორგანიზაციებმა ერთგვარი რეკომენდაცია გასცეს, რომ აუცილებელია პოლიტიკაში სუსტი სქესის წარმომადგენლები ჩართულიყვნენ. დიდი ხანია, არაგვის უკვერს მსოფლიოში ქალი-პრეზიდენტი,

ქალი – პრემიერი, მინისტრი, სენატორი... ქართულ პოლიტიკაში ამ მხრივ საქმე, მართალია, არცთუ ცუდაა, მაგრამ...

პარლამენტის ვიცე-სპიკერი, უშიშროების საბჭოს მდივანი, თავდაცვის, იუსტიციის, განათლების მინისტრები, უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე... ქალბატონები არიან.

საქმად არიან სუსტი სქესის წარმ-

ომადგენლები ქვეყნის უმაღლეს საკანონმდებლო ორგანოში.

რაკი ჭკუის დარიგება არაგვის საიპოვნებს და არც გვაქვს საამისო პრეტენზია, ამჯერად, აშკარად არაგვის მიმართ არ დაგაფიქსირებთ უარყოფით განწყობას პოლიტიკოს ქალბატონების გვარსახელის მითითებით, რაც შეეხება ჩვენს დადებით შეხედულებებს, აქ კი ხმა-მადლა გამოვხატავთ ჩვენს პოზიტიურ განწყობას უშიშროების საბჭოს მდივნის, ქალბატონ ირინა იმერლიშვილისადმი. მისი საუბრის გაწინასწორებული, დამაჯერებელი ტონი გვაძლევს საამისო საბაბს.

პოზიცია-ოპოზიციას შორის დავა, დაპირისპირება არც პოლიტიკოსთა შორის და არც ქართული პოლიტიკოსთა შორის, მაგრამ დავა არის და დავა.

ჩვენ (მე), ქართველ საზოგადოებას ეგონა, უეჭველად, პოლიტიკაში ქალბატონების ჩართვით უფრო სხვაგვარი ვითარება იქნებოდა...

ქალური კედმა, შორსმჭვრეტელობა, წინდახედულება, მოთმინება... პოლ-

იტეიურ გადაწყვეტილებების მიღებისას იქნებოდა ასახული. რა ვითარებაა რეალურად, საყოველთაოდაა ცნობილი.

გაოცებული (თუ არა შოვირებული) დავიჩინე, ამას წინათ, პარლამენტის ერთი სხდომის გამო, სადაც პოლიტიკოსად სხვადასხვა პოლუსზე მყოფი ქალბატონები, სხვა რომ არაფერი ვთქვათ, მაღალი კლასის მოსწავლეებივით იქცეოდნენ და "ამობდნენ ერთმანეთს(!)".

სიტყვა გაგვიგრძელდა, თემას გადავუხვიეთ, თუმცა, მაინც პოლიტიკის, ქართული პოლიტიკის ირგვლივ ვტრიალებთ.

არანაკლებ გავგოცდით, ამ დღეებში შუალედურ არჩევნებზე მომხდარი მუშტი-კრივის გამო.

კარსა მომდგარი საპარლამენტო არჩევნები, რომლის ობიექტურ შედეგებზე დიდადა დამოკიდებული საქართველოს სამინირო და საგარეო პოლიტიკა, თითოეული ქართველის, ჩვენი ქვეყნის მოქალაქის ბედი სამომავლოდ.

ამდენად, დღეს, როცა საქართველოს ევროინტეგრაციას ალტერნატივა არ

გააჩნია, მუშტი-კრივი და აყალ-მაყალი ნამდვილად არაგვის აწყობს მტრების გარდა, ხოლო მტრის წისქვილზე წყლის დასხმა სრულიად საქართველოს არ გვაწყობს.

უდავოდ მისასალმებელია საქართველოს ხელისუფლების მაღალჩინოსანთა განცხადება, სადაც ისინი გმობენ სამეგრელოში მომხდარს და სუბიექტებს ვანსალი კონკურენციისაკენ, ნებისმიერი დონის არჩევნების მშვიდ ვითარებაში ჩატარებისაკენ მოუწოდებენ.

დაბოლოს, დღეს სიბრძნე, პოლიტიკურად რთულ ვითარებაში ლავირების უნარი ისეა საჭირო, როგორც არასოდეს.

სიმშვიდეც ისე გვეჭირდება, როგორც პაერი ადამიანს, წყალი თევზს.

სხვა თუ არა თამარ მეფე და მისი ეპოქა გაეხსენოთ, სწორედ თამარმა მისცა მის კარზე არსებობის უფლება განსხვავებული აზრის ოპოზიციის (დღეის გაგებით) არსებობას.

რეზირთა ჭანძხირობაზე სახელმწიფო ზიჯნაჯს

ლევან გაბუნია

თვეების წინ, როცა სამტრედიამში კომპაქტურად ჩასახლებულ დევნილებს აფხაზეთის ავტონომიური

ვაწყობს.

არანაკლებ დატვირთული იყო ამ დღეს ექიმი ნეუროპათოლოგი, ქალბატონი ლეილა ხეინია.

სოხუმელი ნათელა გაგუა, გალელუბი იხოლდა ჯგუბურია, რიმა აბლოთია

– თავდაც ნახეთ კმაყოფილი პაციენტები, ის ფაქტი, რომ ექიმთა წარმომადგენლობით ჯგუფს თავად ქალბატონი მინისტრი ჩამოჰყვა, ნათლად მეტყველებს იმაზე, თუ როგორ ზრუნავს აფხაზეთის მთავრობა დევნილებზე, ამ კონკრეტულ შემთხვევაში მათ ჯანმრთელობაზე, რაც უდავოდ მისასალმებელია.

– აღნიშნა მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოადგილემ, ქალბატონმა ლიზა კრავეიშვილმა.

– როცა ხელისუფლებაში მოვედით, განვაჯახდეთ, რომ მოსახლეობის, მათ შორის დევნილთა ჯანდაცვა პრიორიტეტი იქნებოდა და ასეცაა.

ნაკლებად მეგულება ქვეყანაში ადამიანი, რომელიც უკმაყოფილო იყოს ჯანდაცვის სისტემაში არსებული რეალობით. ვფიქრობ, დღევანდელი დღე დევნილთა პრობლემათა მოგვარებაზე ზრუნვის კარგი გამოხატულებაა. – განაცხადა საქართველოს პარლამენტის წევრმა, ბატონმა გიორგი კახიანმა.

მუნიციპალიტეტის გამგებელი ვალერიანე ფოცხვერია და მისი მოადგილე ქალბატონი ლიზა კრავეიშვი-

რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე და მთავრობის წევრები სტუმრობდნენ, დაანონსდა, რომ რიგ პრობლემებთან ერთად აფხაზეთის მთავრობა დევნილთა ჯანმრთელობის დაცვის კუთხით შექმნილი პრობლემების მოგვარებაზეც დაინტერესდებოდა.

სიტყვა საქმე დაამშვენა და 25 მაისს, აფხაზეთის მთავრობისა და ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს ორგანიზებით, სამინისტროში მოქმედი მინსტორივი პროგრამის ფარგლებში, თითქმის ყველა მიმართულების ექიმისაგან შემდგარი ჯგუფი ქალაქის ყოფილ საავადმყოფოში ჩასახლებულ დევნილებს ეწვია.

მართალია, პაციენტთა მიღება მხოლოდ ქალაქის ყოფილ საავადმყოფოში წარმოებდა, თუმცა აქ მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მობინადრე სხვა დევნილებიც მოვიდნენ. მოვიდნენ და ყველანი კმაყოფილი იყვნენ ექიმთა პროფესიონალიზმით, პუმაწურობით.

ჩვენი მისვლისას განსაკუთრებული ხალხმრავლობა ექიმ ოთახ-მოლოგ შოი ჩიტამშვილთან იყო. დღეს 40-ზე მეტი პაციენტი მივიღეთ, ბატონმა შიომ. როგორც აფხაზეთის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის, ქალბატონ ქეთევან ბაყრაძისაგან შევიტყვევით, ბატონი შოი მაღალკვალიფიციური სპეციალისტია, მიწვევა აქვს ინდოეთში, იგი ცნობილ კლინიკაში მოლ-

და სხვები სამადლობელს არ იშურებდნენ ექიმების, აფხაზეთის მთავრობისა და სამტრედიის მუნიციპალიტეტის მეცვეურთა მიმართ, დევნილებისადმი გამოჩენილი ყურადღებისა და თანადგომისათვის.

– დღევანდელი დღე სამინისტროს მინსტორივი პროგრამის შემადგენელი ნაწილია, ქვეყნის მასშტაბით ვახორციე-

ლებთ მსგავს გამოკვლევებს.

ამჯერად კახეთის რეგიონში, შემდეგ კი მარნეულში მივემგზავრებით, განსაკუთრებით ის გვახარებს, რომ შესაძლებლობა გვაქვს, დევნილებს მედიკამენტებიც თან გადავცეთ, რა თქმა უნდა, უფასოდ. – განუცხადა "სამტრედიის მაგნიტს" აფხაზეთის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრმა ქალბატონმა ქეთევან ბაყრაძემ.

ლი დევნილ ქალბატონს, მანანა ქიზიყლაშვილს შესაძლებლობის ფარგლებში სოციალურ-საყოფაცხოვრებო პრობლემების მოგვარებას დაჰპირდნენ.

კვლავ რიგები იყო ექიმებთან მიღებაზე, როცა მედიის წარმომადგენლები ქალაქის ყოფილ საავადმყოფოში ჩასახლებულ დევნილებს და ექიმებს დავემშვიდობეთ.

სოფლის ექიმი, ოჯახის ექიმი ხაღხის იმეცია

ცენტრალურმა ხელისუფლებამ მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვაზე ზრუნვა მთავარ პრიორიტეტად რომ მიიჩნია, საყოველთაოდაა ცნობილი.

19 მაისს, მუნიციპალიტეტის გამგებლის ვალერიანე ფოცხვერეიასა და სოციალური მომსახურების იმერეთის სამხარეო ცენტრის უფროსის მოადგილის, ზაზა აბულაძის შეხვედრას სადაბო და სასოფლო ამბულატორიების ექიმებთან, ძირითადად, ის ხასიათი ჰქონდა, რომ სააგენტოსა და მუნიციპალიტეტის თავაკაცები უფრო ახლო, სიღრმისეულად გაცნობდნენ იმ პრობლემებს, რაც, სამწუხაროდ, ჯერ კიდევ არსებობს სოფლებში სამედიცინო მომსახურების კუთხით.

დიდი ჯიხაში, დანირი, საჯავახო... ის სოფლებია, სადაც მოწესრიგებულია სამედიცინო მომსახურებასთან დაკავშირებული საკითხები, ამ სოფლებში მოღვაწე ექიმები კი, მადლობას არა მარტო მოსახლეობისაგან, არამედ სოფლებში გამგებლის წარმომადგენლებისაგან, თავისთავად, გამგებლისაგანაც იმსახურებენ.

შეხვედრის დასაწყისში აშკარა იყო გამგებლის საუბრის მკაცრი, თუმცა სამართლიანი ტონი, თქვენ, ისევე როგორც მე, დაქირავებული ვართ ხალხისაგან და ხალხს უნდა ვემსახუროთ მთელი მონდომებით, – აღნიშნა გამგებელმა და მისი პირადი პატივისცემა თითოეული ექიმისადმი, რომლებიც შეხვედრაში მონაწილეობდნენ არაერთხელ დადასტურა.

განსაკუთრებით გამახვილდა ყურადღება ოფეთის თემში არსებულ ვითარებაზე, კერძოდ, აქ მოღვაწე ექიმის, ქალბატონ დალი მიქლაძის მისამართით კრიტიკა მისი პროფესიონალიზმის გამო არაგვის უთქვამს, აღინიშნა მხოლოდ ის, რომ ტრანსპორტირების პრობლემა დგას ცუდად და ამიტომ ვერ ახერხებს ექიმი სოფელში კვირაში ერთი დღის გარდა ასვლას, რაც რბილად რომ ვთქვათ, ყველაზე მაღალმთიანი სოფლის მცხოვრებთათვის არასაკმარისია.

ექიმებთან სააგენტოსა და მუნიციპალიტეტის გამგებელთან გამართული შეხვედრა მარტო შეხვედრისთვის რომ არ გამართულა, იმიტაც დადასტურდა, რომ ოფეთის თემის ექიმს, შეეძლება, კვირაში კიდევ ერთ დღეს თანასოფლელები, რომლებიც პირადი საჭიროებისათვის ქალაქში ჩამოვლენ, პოლიკლინიკაში მიიღოს, სადაც საამისოდ ყველანაირი პირობა შექმნილი.

შეხვედრაზე იმჯგელეს, რიგ საკითხებზე, რომელთა მიზანი სხვა არაფერია, თუ არა ის, რომ უკეთ, მაღალ დონეზე განხორციელდეს ჯანდაცვის სახელმწიფო პროგრამა, რომლის სიყვით დიდი ხანია თვალშისაცემია.

ლევან გაბუნია

ღამე მუხუყმში

თბილისი

საუკუნეზე მეტი ხნის წინ, ალბათ, ყოველ საღამოს ისე ხშიარობდა ეს ენობარი, როგორც ამჟამად, საუკუნეზე მეტი ხნის შემდეგ. ქართული ელიტა, საზოგადოების ღირსეული, ინტელექტუალური ნაწილი ამ უჩვეულოდ ღამეზე ეზოს აფარებდა თავს საქვეფრო საქმეზე მსჯელობისთვის. სხვაგვარად ვერც იქნებოდა, რადგან აქაურობა პირველი ქართველი მრეწველის, მეცენატის, ბანკირის და კიდევ სხვა არაერთი სფეროს საფუძვლიანი მცოდნის, ნიკო ნიკოლაძის ხელდასმულია და რადგან სახელმწიფო ოჯახის მოდელია, აქაურობაც ისეთია, უფრო სწორად, იმდგავარია, როგორ ქვეყანაშიც უნდოდა ცხოვრება “უღმობელი საქმის კაცს”, დიდ ნიკო ნიკოლაძეს.

მასსა და მისი შთამომავლების დამსახურებაზე ქვეყნის წინაშე, აქ, სახლ-მუხუყმად ქცეულ მის ეზო-კარში დაუღალავად შეუძლიათ ისაუბრონ.

ამჟამად “სხვა ხალხის ისმის აქ ფრამული”. მიუხედავად იმისა, რომ ბევრჯერ ითქვა და ბევრი ითქვა, ნიკო ნიკოლაძე მაინც ვერ გაიცნო ქართველმა საზოგადოებამ ისე, როგორც ეს პირველ რიგში ქვეყნისა და ხალხისთვისაა საჭირო. მის ნაშრომებში ყველა იმ კითხვანა პასუხი, თანამედროვეობას კიდევ რომ ვერ მოუგვარებია საქვეფრო საქმის გადასაჭრელად.

“ღამე მუხუყმში” ვერობასა და რუსეთში კარგა ხანია აპრობირებული პროექტია, საქართველოში ახლა რომ იკიდებს ფეხს. კულტურის სამინისტროს მითითებით მასში დიდი ჯიხაიშიდან ნიკო ნიკოლაძის სახელობის სახლ-მუხუყმშიც ჩაერთო და შეიდიდან ღამის პირველ საათამდე ახალგაზრდებსა თუ ინტელიგენციის სხვადასხვა ფენის წარმომადგენლებს, უბრალოდ, დაინტერესებულ პირებს მასპინძლობდა ნიკოლაძეების ფუძე-კარი. როგორც სახლ-მუხუყმის დირექტორი ლია ბიბილაძე-ილი აღნიშნავს, კულტურის სამინისტროს ინიციატივა ნოვაციაა საქართველოსთვის: “მართალია, სამუხუყმო კვირეულს 12-დან 18 მაისამდე ყოველთვის შინაარსიანად ვგეგმავთ, მაგრამ ვფიქრობთ, ამ სახლით კიდევ უფრო მივიზიდავთ დამთვალიერებელს. წელს პირველი წელია და სტუმრების რიცხვის სიდიდით არ გამოვიჩნევით. მართალი გითხრათ, მეგონა მეტი დამთვალიერებელი გვეყოლებოდა.” მან ისიც აღნიშნა, რომ კულტურის სამინისტროს ეგედიტ და “ქართუ ფონდის” ძალისხმევით მუხუყმში სარემონტო სამუშაოები მიმდინარეობს. “არქიტექტორები და კომპანია” ის ორგანიზაციაა, რომელიც 233 ათასი ლარის სამუშაოს შესასრულ-

ებს. “რემონტი გვიან, სექტემბერში დაიწყო. ხარისხით აღდგომისთვის არ ვართ. ამინდებამაც არ შეუწყო ხელი სამუშაოებს.” – ამბობს მუხუყმის დირექტორი. სამუშაოები ჯერჯერობით საბოლოოდ დასრულებული არ არის.

ქვე, სახელდახელო სცენზე მომღერალ-მოცეკვავე ახალგაზრდებს შორის

ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ტურიზმის ფაკულტეტის სტუდენტები და პროფესორ-მასწავლებლები აქტიურობდნენ. მათთვის აქ სტუმრობა პროფესიული კუთხით ერთგვარი გასვლითი ლექცია გახლდათ. “ჩვენთვის აქ სტუმრობა პირველი არ არის. ყოველწლიურად ჩამოგვყავს აქ სტუდენტები და არა მარტო ტურიზმის მიმართულების, არამედ ეკონომისტების,

რათა გავაცნოთ მისი პერსონა და ის საქმე, რაც ამ დღემა კაცმა ქვეყანას გაუკეთა. შთამომავლობის წინაშე თავის მოსაწონებლად რამდენიმე ადამიანს ეყოფა ის საქმე, რაც მხოლოდ ნიკო ნიკოლაძემ მისცა და გაუკეთა ქვეყანას. მისი ვაჟი-ვილი გიორგი ნიკოლაძე ტურიზმის მიმართულების განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი პიროვნება გახლდათ. ამიტომ, ვცდილობთ, სტუდენტებს უფრო ახლოს გავაცნოთ და უკეთ შევასწავლოთ ნიკო ნიკოლაძე.” – აღნიშნა უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორმა ნანა შარაბიძემ. “საქართველოში ნიკო ნიკოლაძე არ არის ისე დაფასებული, როგორც მას ეს ეკუთვნის. მას მეტად უნდა იცნობდნენ მისივე ქვეყანაში. ეს არა მხოლოდ სახელმწიფოს, არამედ ყველა იმ ადამიანის ვალია, ვინც სხვებზე მეტად იცნობს მას მეცნიერული თუ სხვა თვალსაზრისით. მისი ნაშრომები დღესაც ძალიან აქტუალურია. რა დროს განსჯობდა მან რა ეკონომიკური გავლენა ექნებოდა სხვადასხვა მოვლენას, ამა თუ იმ სახლის დანერგვას ქვეყანაში. დიდმა ნიკომ სახელმწიფოს განვითარების თითქმის ყველა სფეროში ნაკლები გაუკეთებია ქვეყნისთვის, გაცილებით პოპულარული არიან.” – ამბობდა ტურიზმის ფაკულტეტის დეკანის მოადგილე იზოლდა ქავია. უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი სერგო ცაგარეიშვილი, “უღმობელი

საქმის კაცის” მეცნიერულ დანაშორებზე ამბვილებდა ყურადღებას. დიდი ჯიხაიშის თემში გამგებლის წარმომადგენელი ნუგზარ ნუცუბიძე და აქაური მევიდრი, საერებულოს წევრი გიორგი ლეჟავა მუნიციპალიტეტის გამგებელ ვალერი ფოცხვერიასა და საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის უფროსს, მიხეილ ლეჟავას შემოუძღვნენ ეზოში. მათთანაც სასაუბრო თემა, რა თქმა უნდა, ნიკო ნიკოლაძე და მისი საქვეფრო წვლილი გახლდათ.

საღამო კიდევ უფრო ბინდებოდა. ღამე მუხუყმში უჩვეულოდ და სასიამოვნოდ მოიპარებოდა. ლექსსა და სიმღერას თანამედროვე ელფერი დაპყრავდა ახალგაზრდებით ახმაურებულ სცენაზე. თუმცა, ესეც ამ სახლ-კარის ნოვაციის პატრონისთვის, საუკუნის შემდეგაც მის ნიჭიერებაზე რომ ალაპარაკებდა ასწლოვანი ხეების ჩრდილში ჩაყარულ სტუმრებს, სიახლე ნაკლებად იქნებოდა, რადგან იგი ყველა დროის მოაზროვნე დიდი ნიკო გახლავთ.

საინტეხესოც აღნიშნული მუხუყმის დღე

ნათი 656800330

მუხუყმების საერთაშორისო დღისადმი მიძღვნილ ღონისძიებაზე გეიმასპინძლა ჩამოყალიბების პროცესში მყოფმა მხარეთმცოდნეობის მუხუყმმა, რომელიც მოსწავლე-ახალგაზრდობის სახლშია განთავსებული. დაგეგმვა აკადემიის სახელობის საკათედრო ტაძრის მუხუყმების ხელმძღვანელმა, მუხუყმის დიდმა ქომამმა, ჯონი ნადირაძემ მისასალმებელ სიტყვაში აღნიშნა: “დიდი მადლობა ყველას, განსაკუთრებით ხელისუფლების წარმომადგენლებს, მუხუყმის დაარსების საინიციატივო ჯგუფის წევრებს, რომლებიც არ აკლებდნენ ყურადღებას ამ საქმეს, ვინც არ უნდა გვესტუმროს სამტრედიის, შვედილია ვაჩვენოთ ეს ადგილი და გუთხრათ, რომ ეს არის ჩამოყალიბების პროცესში მყოფი სამტრედიის მუხუყმი, აქ გაცილებით მეტი ექსპონატი გვექნება და დარწმუნებული ვარ, მალე სამტრედიის აუცილებლად ექნება საკუთარი მხარეთმცოდნეობის მუხუყმი.”

ბევრმა არ იცის ჩვენი ქალაქისა და რაიონის ისტორია, სწორედ აქ მოეყრება თავი შესაბამის მასალებს.”

ჯონი ნადირაძემ სიტყვა ამ საქმის ყველაზე დიდ გულშემატკივარს და წლების განმავლობაში მუხუყმის ხელმძღვანელს, გულიკო ცინცაძეს გადასცა. ქალბატონმა გულიკომ მუხუყმის თანამშრომლების მიერ დღემდე გაწეული საქმიანობა ერთგვარად შეაჯამა და აღნიშნა, რომ ყველა ექსპონატმა, რაც ბოლო პერიოდის განმავლობაში იქნა ნაპ-

ოენი ჩვენი მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე. უკვე მუხუყმში დაიღობინა. მათ შორისაა ტოლგის თემში ადრეკრისტიანული ხანის ეკლესიის ნანგრევებიდან აღებული მასალები, ზემო ტოლგებში ახლახან ნაპოვნი ანტიკური ხანის ქვევრი.

მუხუყმს საკმაოდ ხალხმრავალი აუდიტორია ჰყავდა იმ დღეს, დარბაზში ინტელიგენციის წარმომადგენლებთან ერთად იყვნენ მე-11 საჯარო სკოლის მოსწავლეები, პედაგოგები. სტუმრებისათვის ნაჩვენები იქნა სოფელ ნოღაზე გადაღებული ფილმი, რომლის სცენარის ავტორი გულიკო ცინცაძე, ხოლო რეჟისორი ვეფხია ნადირაძეა. ფილმის ავტორთა ინტერესის საგანს შეადგენს სოფლის ღირსშესანიშნაობათა კვლევა, ტოლების თემში შემაჯავლ ამ სოფლის მკვიდრი გამოჩენილი ადამიანები, სოფლის უხუცესები, სახალხო მთქმელები, შემოქმედებითი კოლექტივები... ფილმში ნათქვამია, რომ სოფლის ცენტრში მდებარე ქვის ეკლესია, რომელიც კომუნისტების დროს დაუნგრევიათ, დამანგრეველების შვილიშვილებმა აღადგინეს და დღესაც ამ ტაძარში მამა დავით თოლორაია ქრისტიანულ ღვთისმსახურებას ეწევა. ფილმში მოთხრობილია აკაკი და მისე შანიძეების პოეტ, ალექსანდრე შანიძის, პარმენ ლორიას და სხვათა შესახებ. ხაზგასმულია სოფლის სკოლის ისტორიის შესახებ. სკოლის დირექტორი, ცილა ძნელაძე, ამავე სკოლის პედაგოგები იური და ნათელა ბრეგვაძეები, ლალი ყაჭვიშვილი და გულიკო ცინცაძე ამ კუთხის ღირსეული შვილების ბიოგრაფიებს პედაგოგები, ფილმში საუბრობს სახალხო მთქმელი ისმაილ ახალაძე. ფილმში შევიდა ქალთა ანსამბლ “ათინათის” შემოქმედება. ანსამბლის წევრებმა შეასრულეს ა. შანიძის “ჩემო ტბილო მეგობარო” და სხვა... კომპოზიტორი მზია ჯინჭველაშვილი ალექსანდრე შანიძის ლექსებზე მისი სიმღერების შექმნის ის-

ტორიას იხსენებს. სამტრედიის რაიონში მდებარე ეკლესიების შესახებ გამოცემული ედიტორ გვერდების წიგნები ჯონი ნადირაძემ საჩუქრად გადასცა ნოღის საჯარო სკოლას. მან განსაკუთრებული მადლობა გადაუხადა ნოღის და საჯავახოს სკ-

ოლებს მუხუყმისათვის გაწეული დახმარების გამო. მან ასევე ისაუბრა ახალი ჟურნალის “სამტრედიის მატანიე” შეს-

ახებ. იგი მალე გამოიცემა, მუხუყმის პერიოდული ორგანო იქნება და საინტერესო ამბებს მოგვითხრობს. ამ კეთილშობილური საქმის დამფინანსებელი სერგო რუხაძეა, ჟურნალი, მინიმუმ 500 ცალი დაიბეჭდება, წელიწადში 2-ჯერ გამოვა და ყველა საჯარო სკოლას გადაეცემა. გულიკო ცინცაძემ შეკრებილთ მუხუყმის ფონდის შექმნაში მონაწილეობის მიღებისაკენ მოუწოდა. მან ექვთიმე თაყაიშვილის საქმიანობა შეგვახსენა და მადლობა გადაუხადა რეჟისორ კანდელაკს, ისმაილ ახალაძეს, მადონა კობრეიძეს (ოსიპო კონსტანტინეს ძე ბოლქვაძის ოჯახის შთამომავლებს) და ნათელა გელიშვილის მუხუყმისათვის მეტად მნიშვნელოვანი, სასიცოცხლო მნიშვნელობის მქონე ნივთების შემოწირვისათვის.

“ – იმ დროიდან ვთანამშრომლობ თქვენთან, როცა მხარეთმცოდნეობის კაბინეტის სახით არსებობდით, კარგია, რომ

მუნიციპალიტეტის თავკაცებს მხარდაჭერისათვის”. – განაცხადა ჩვენმა კოლეგამ, ლევან გაბჩიაძემ და მუხუყმს მრავალი საჭირო ნივთი შესწირა.

მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარემ, ნუგზარ ჯამბურამ განაცხადა: “ნებისმიერ ჩვენგანის სული და გული არის ამ საქმეში ჩადებული, არ არის ოჯახი ჩვენს მუნიციპალიტეტში, წინაპართაგან ძვირფასი ნივთი არ დარჩენილეს, ისეთი ნივთები, ჩვენს ტრადიციებს რომ ინახავს, შევევლით ზოგ მათგანს და შეგწირით მუხუყმს, მადლობა თქვენ ამ ღამეში დღის ორგანიზებისათვის”.

ანსამბლი “ათინათი” (ხელმძღვანელი მარინა პაქსაშვილი) უღამაშესი ქართული სიმღერებით წარსდგა მსმენელის წინაშე. სულ ახლახან 70-ე სასწავლო-შემოქმედებითი კონფერენციაში გამარჯვებულ ქეთი ჯინჭველიშვილს, ნოღის საჯარო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლეს თემისათვის “ჩემი კუთხის უღამაშესი ტოპონიმები” პირველი ხარისხის დიპლომი გადასცეს, გაწეული ღვაწლისათვის სიგელით დაჯილდოვდა თემის ხელმძღვანელი, ნათელა ბრეგვაძე. საქართველოს მოსწავლე-ახალგაზრდობის სახლიდან გამოგზავნილი ეს ჯილდოები გულიკო ცინცაძემ თავად გადასცა პედაგოგს.

“ძალიან დიდ კმაყოფილებას ვგრძნობ. დღევანდელი ღონისძიება იყო შესანიშნავი. ძალიან კარგი შთაბეჭდილება დატოვა დოკუმენტურმა ფილმმა. ამ წუთში შეიძლება ამ ფილმს ისეთი დიდი ისტორიული მნიშვნელობა და ღირებულება არა აქვს, როცა ვასილ ამაშუკელი “აკაკის მოგზაურობას რაჭა-ლეჩხუმში” იღებდა, ისეთი მნიშვნელობა არ ჰქონდა, მაგრამ ის დღეს დიდი განძია ჩვენთვის. გაივლის წლები, მოვა სულ სხვა თაობა, ასეთი ფილმები ჩვენთვის დიდი ფასეულობა გახდება. მსგავსი ფილმი ბევრი უნდა გადაიდოს ჩვენმა მუხუყმმა.

“ღვეანდელი დღით მართლაც ძალიან კმაყოფილი ვარ” – განაცხადა სამტრედიის მაცნესთან ინტერვიუში მუნიციპალიტეტის გამგებელმა, ვალერიანე ფოცხვერიამ.

მშვიდობით ახა, ნახვამდის!

ნათობა ნაცნობობაში

განსულ ჩარევიანის ამ ულამაზესი სიტყვებით დაიწყო მეთორმეტკლასელებმა თავიანთი ცხოვრების ყველაზე მკურნალო, სისხლსავსე, მკურნალო პერიოდის – მოსწავლეობის დასრულების საზეიმო საღამო. არაერთი თაობა გაუცვლელია ძველ სამტრედიად წოდებული ამ ადგილიდან მე-9 საჯარო სკოლას. არაერთი ღირსეული ქართველი აუფრენია თავისი ბუდიდან, არსებობს და არსებობს ქართული განათლების აკანს, მერე კვლავ ქართული დინამიკა სხვა სკოლათა მსგავსად კონტინენტის მასაც ლამის გაუქმესამდე. დღეს მე-9 სკოლაში 11 მოსწავლისათვის ირგება ბოლო ზარი.

ფასდაუდებელია თქვენი ამაგიო, უთხრეს მოსწავლეებმა პედაგოგებს, არაერთი ლამაზი ლექსი და ეპითეტი გამოიყენეს მათი მადლიერებისა და გულწრფელი პატივისცემის გამოხატავად. ცხოვრება მათ ძალიან დიდ თვალსაწიერს გადაუშლის, ტეხი და ხელცარიელთ მის წინ დგომა რომ არ გამოადგებათ, კარგად იციან. ინტელექტუალური ბეგარა ცხოვრებას ამ თაობამაც ისევე უნდა გადაუხადოს, როგორც არაერთმა ამ სკოლიდან წასულმა გადაუხადა, დღეს მათზე სიამაყით რომ საუბრობენ პედაგოგები. “ბედნიერება სწავლის მიღება, მაგრამ უფრო დიდი ბედნიერება იმის ცოდნა, რომ მეტის გაგება შეუძლია”. – ამბობს საღამოს წამყვანი ქეთევან აბრამიშვილი. ამ დღისათვის საგანგებოდ შენახული კადრებიდან ის პატარები იცქირებოდნენ, წლების წინ “დღედაღის” სამყაროში რომ შეებავჯეს, მერე პედაგოგმა ლელა გელეიშვილმა დედობრივი ზრუნვით მათ პაწია თითებს

თეთრ ფურცლებზე ასობევრათა ხნული გაავლებინა. მერე საგანთა “ლეგიონებიც” წამოიშორნენ, მრავალ პედაგოგს მოუწია მათი სათუთი სულების არქიტექტორობა. რამდენიმე წელია ნატო მსხილაძემ გადაიბარა კლასის დამრიგებლის მძიმე და თან სასიამოვნო ტვირთი. რუქუნებით, შრომით, გატეხილი ღამეების წყალობით შეძლეს პედაგოგებმა მოსწავლეთა ტემპარტი და გულწრფელი სიყვარულის დამსახურება.

ერთმანეთის ყველაზე საუკეთესო შემთავებლებმა სხვადასხვა ნომინაციებში დაასახლეს თანაკლასელები. განსაკუთრებული აღნიშვნის ღირსი თამარ ჩახუნაშვილის სპორტული მიღწევებია კოკუშინკაი კარატეში, მერე ყველა პედაგოგის ბრძნული გამოხატვაში გაიხსენეს, ყველა მოსწავლეს ძალიან მოეწონა ეს ნომინაცია, რადგან მეგობრული შარტებისა და იუმორისტული ნომრების კვალდაკვალ პედაგოგები საყვარელი სენტენციებითაც წარმოაჩინეს. მაგალითად ასეთით: “მანამდე მაინც დავრჩეთ ადამიანებად, სანამ ბიოლოგიას არ აღმოუჩინია, რომ რაღაც სხვანი ვართ”. ამ სიტყვების ავტორი ლელა კუბლაშვილია, სკოლის დირექტორი და ბიოლოგიის პედაგოგი. “შრიალეს მათი ოცნების ალვა”, ზოგს გულში სკოლის მერხიდან ადევნებული სიყვარულის ცეცხლიც უკიაფებს. ამიტომ არც სიყვარულისადმი ხოტბის ალვება დავიწყნიათ ამ გოგო-ბიჭებს.

“ორეკსტრი არ არის ჩემი სიყვარული, დირიჟორს არ ემორჩილება”. არც პატრიოტული ჟღერადობა დაუკლიათ ბოლო ზარის ზემისათვის. ბეჭე შენგელის მთელი ემოციითა და მუხტით, ქართული შემართებით იმეორებს ახალგაზ-

რდა პოეტის სტროფს: “ფეხებზე მდია ევროპაც, აზიაც, მე ისიც მეყოფა, რომ მქვია ქართველი”.

ქართული და უცხოური ცეკვების ცეცხლიც დაანთეს, როგორც ქართული, ისე, უცხოური პიტებიც შევეისრულეს.

“მოგესალმებით, ჩვენო ძვირფასებო, გზას დაგელოცავთ, მაისის თვეში ჩვენი, პედაგოგების გულები ლეღვით ივსება, მთელი 12 წლის განმავლობაში ჩვენი მოვალეობას ვასრულებთ, ვაკეთებთ ჩვენს საქმეს და ეს საქმე შემდეგ გამოგვაჩენს თქვენი სახით, იყავით ასეთი ღაღები, ლამაზები, ჭკვიანები, ზნეობრივ და ფიზიკურ სიჯანსაღეს გისურვებთ. – დალოცა კურსდამთავრებულები სკოლის დირექტორმა, ლელა კუბლაშვილი.

კლასის დამრიგებელი, ნატო მსხილაძე: “ბავშვებო, დღეს ჩემთვის ძალიან მღელვარე და ამავე დროს ბედნიერი დღეა, გემშვიდობებით და გზას გილოცავთ, ახალი ცხოვრებისეული ბარიერები გაქვთ გადასალახავი, მე-9 კლასელები მოხვედით ჩემთან და ერთი წუთიც კი არ ყოფილა, რომ თქვენზე არ მეფიქროს. თქვენმა პირველმა მასწავლებელმა, ლელა გელეიშვილმა მოგილოცათ შორიდან, მიყვარხართ, ბედნიერ მომავალს გისურვებთ, იხარეთ, იღვებრძელეთ ჩვენო ძვირფასებო!”

ისევე იუმორი და ლამაზ ნოტაზე დასრულებული საღამო სევედისა და სიხარულის ნახვით, ჯერ ვერ გაცნობიერებული ვალდებულებებით, და მაინც აღსავსე ქართული შემართებითა და ღირსებით. თავადაც ამ სკოლის კურსდამთავრებულს არაერთგზის მომეჩვენებია დიდოსტატის სიტყვები (განსაკუთრებით მა-

შინ, როცა მეექვსე სკოლაგამოვლილები წარმატებებს ვისმენ” შენ ჰეი, მსოფლიოს უმცირეს მდინარის პირას შობილო ბიჭო, არ გაჯობონ დიდი მდინარეების პირას დაბადებულთა! მეექვსე სკოლიდან კილომეტრის დაშორებით მდინარე რიონი მოქცხს, გულწრფელად ვუსურვებ ამ სკოლას, ისეთი მოსწავლეები გაეშვას, მდინარე ზანას პირას დაბადებული კონსტანტინე გამსახურდიას ეს სიტყვები თავადაც სიამაყით წარმოეთქვათ.

თმა გაგაშენებო

ის წვიმიანი საღამო დიდი დასაწყისი ვახლდათ. სკოლის ლამაზ, ტანაყრილი ნაძვებით დაბურულ ეზოში, სადაც მიმოიხედავ, ყველაგან ახსოვთ მათი ბავშვობა. და არა მარტო მათი, ბევრის, ძალიან ბევრის, უკვე გზაზე დაშვების, ბავშვობის მონატრებით გულანთებულის. ამ ეზოში სხვები დარჩებიან სცილო-კისისისთვის, ანციობისთვის, სწავლაში გამოჩენილი ბეჯითობისა და თუნდაც, ზარმაკობისთვის, პირველი სიყვარულისთვის და საერთოდ, იმისთვის, რომ მერე მათ რიგში ჩადგნენ, გზის დალოცვას რომ ითხოვდნენ და ითხოვენ იმ მასწავლებლებისგან, მოსწავლეობის წლები მათზე მზრუნველობაში რომ ვაატარეს.

საკუთარი ბავშვობა სახსოვრად სკოლის ეზოს

შესვენებებზე, თვით გაკვეთილებზეც კი, გადარბული ვიდუვადრებით მთელი თორმეტი წელი ამალღებული განწყობით აწვენეს მაყურებელს. ასე ნაწილობრივ საკუთარი ხასიათი გააცნეს, მოსწავლეობის სიყვარული უფროსებსაც შეახსენეს და საკუთარი ბავშვობა მონატრეს.

პირველი მასწავლებელი ვერ ესტუმრათ. მერე რა, მათ სიყვარულს მაინც იგრძნობს მარინა დევიერია, ადამიანი, 12 წლის წინ ისეთსავე საოცარ სამყაროში რომ შეუძღვათ, როგორშიც ამჯერად შედგეს ნაბიჯი. მერე მარინა მასწავლებელმა გაუწიათ მკორე დელობა. არაერთი თბილი სიტყვა უთხრეს მას. სიტყვებს არ დააჯერეს და სიყვარულის ნიშნად წითელი ვარდები უძღვნეს ელეგანტურ მარინა ნადირაძეს. უდიდესი სითბო ბოლო კლასებში მათ დამრიგებელს, თამარ კრავიშვილსაც ერგო კლასისგან, ერთ-ერთი გამორჩეული რომ გახლავთ მესამე საჯარო სკოლის ისტორიაში. ტანვო? აბა სხვა ცეკვას ხომ არ აკადრებდნენ გამორჩეულად გემოვნებიან, მომხიბვლელ ქალბატონს და თამარ, იგივე ცირა, მასწავლებელთან ეს ცეკვა თითქმის ყველა მათგანმა შეასრ-

ულა. დალოცა ბევრმა, უფრო სწორად ყველამ სკოლის დიდი პედაგოგებიდან. სკოლის დირექტორმა, ვენერე ივანიშვილმა საუკეთესო სურვილები საგზულად გაატანა სამომავლო წარმატებებისთვის. მთავარია, კარგი ადამიანები, ღირსეული მოქალაქეები დადგეთო, არ დაივიწყეთ ვისი გორაისა ხართო, მარინა ნადირაძემ.

სწავლაში ბეჯითები ცეკვა-სიმღერასა და იუმორშიც არავის უდებდნენ ტოლს. ჰოდა, რა გასაკვირია, მათი მომზადებული სანახაობა განსაკუთრებული რომ გამოვიდა. ფოიერვერიც მომავლის ათას ფერს საკუთარ ათასს მატებდა და ...

სოვის. მთავარია, კარგი ადამიანები, ღირსეული მოქალაქეები დადგეთო, არ დაივიწყეთ ვისი გორაისა ხართო, მარინა ნადირაძემ.

სწავლაში ბეჯითები ცეკვა-სიმღერასა და იუმორშიც არავის უდებდნენ ტოლს. ჰოდა, რა გასაკვირია, მათი მომზადებული სანახაობა განსაკუთრებული რომ გამოვიდა. ფოიერვერიც მომავლის ათას ფერს საკუთარ ათასს მატებდა და ...

კიდევ ერთი დასრულდა სასწავლო წელი და ... კიდევ ერთი თაობა დაადგა გზას ცხოვრების ლაბირინთებში სავლელს. მეთორმეტე – ა გამორჩეული კლასი ვახლდათ. ამიერიდან, როგორც ხდება ხოლმე, იამაყებენ, ჩვენ მესამე სკოლელები ვართო, დიას, მაინც მესამე სკოლელებად დარჩებიან უკვე დიდებიც და ჭარმაგებიც. აქაურობა ამიერიდან ყველაზე ტკბილი ადგილი ვახლება მშობლიური სახლივით, ბავშვობის მოგონებებით, მოხუცი დედასავით ტკბილი.

გაუწვიდათ. გამოსაშვებ საღამოზე მაინც ყველაფერი ჯადოსნურად ლამაზი, მხიარული და შინაარსიანი იყო. სანახაობის მომზადებისთვის ბოლომდე დაინახნენ, საკუთარ ბავშვობას კიდევ ერთხელ გადაავლეს თვალი და მოსწავლეობის წლებს მოეფრენენ. ფოტოებით, ექსკურსიებსა თუ გაკვეთილებს შორის

“ამ ბაღის და ნანა რეინკოვას სხვა კარიგაივია ახა აქვს”

ნათია ნაცვლიძე

სამომავლოდ ქართული თემი-და რომ არ გაიღიანდის, ქვეყანას თბილესი, პატრიოტი და პროფესიონალი მოსამართლეები და პროკურორები რომ ჰყავდეს, ერთი სიტყვით, სასამართლო ხელისუფლება თავის მისიას ღირსეულად რომ ასრულებდეს, ზრუნვა აღრიდებენ უნდა დაეწყოს მომავალი მოსამართლეების, პროკურორების თუ ადვოკატების სულისკრივი და ზნეობრივი სამყაროს ჩამოსაყალიბებლად.

მე-4 ბაგა-ბაღის გაშვებ ნანა დუნდუაშვილის შვილის ნუკრის დედის მკვლელის, გელა ჭინჭარაულის ბრალდების საქმის ლიტერატურულ განხილვაზე მივყავართ.

სცენარის ავტორი თავადაა, კონსულტაცია პროფესიონალებთან გაიარა. საგანგებოდ გაფორმებული, სასამართლოს დარბაზის მიმდებარეულ ოთახში მოსამართლის ჩაქუჩს დაკრავს 6 წლის თორნიკე რუსია და მთელი სერიოზულობით წარმოითქვამს: “ლიტერატურული სასამართლო განხილვაზე გელა ჭინჭარაულის ბრალდების საქმეს. სოფელ ჩარგლის მკვდრს, გელა ჭინჭარაულს ბრალად ედება შვილის ნუკრის დედის მკვლელობა”.

როდემო შეიძინა პროკურორი გაბრიელ შუბლაძე, მდივანი დეა ბასკანიალაძე, მოწმეები... რეინკოვას გისოსებში გამოწვევადელი ჭინჭარაული (ვალერი ახობაძე) საყვდურებს ისმენს და თვალზე ხელს იფარებს... “ტყვეს ანათებენ ცრემლით სახეზე ჩემი თვალები, დედა მომიყვებს, მარტო დავეხეტებო, ჯერ რქებიც არ ამომსვლია, ჩლიქებიც არ გამამერებია, მხოლოდ ბალახის ნამსა ვსრუტავ, დედის რძის ნაცვლაძე, ო, ადამიანო, რატომ არ შეგებრალე მე პატარა?”

დარბაზში მსხდომ სტუმრებს გული აუჩუყა ულაძეშვილის შვილის ნუკრის, ანასტასია ლილეიკაძის მონოლოგმა. პროკურორის სიტყვას, რომ ჭინჭარაული 10 წლის ვადით ჩარგლიდან გასახლება იმსახურებდა, გველის მჭამელად ცნობილი მინდია ჭინჭარაულის ძმის სიტყვა მოკვდა: “არაერთხელ მსმენია ჩემი ძმის შვილების ტირილი, მამა გვშია, ხორცი გვენატრებაო. “ყმაწვილი უხორცოდ გაზრდილი, რა ვაგაკობას იზამენ? “ბრალდებულის ადვოკატი, მათე მაკალათიაძე მოწოდების სიმადლეზე და გამამართლებელი არგუმენტები მოჰყავს:

“არსებობს კანონი მუდამ გულისხმობს ერთი სიცოცხლის დათრგუნვას მეორე სიცოცხლის გადასარჩენად, რა ექნა ჭინჭარაულს, განა კვების რაციონში არ შედის ხორცი?”

“ძისმა მსგავსმა ბრაკონიერებმა სრულიად მოსპეს ცხოველთა და ფრინველთა სახეობები, ჯერინი გადაშენდა, შემცირდა ირემი, ფარშევანგი ძნელად სანახაუა” – ამ ტყვიანობის არგუმენტების განხილვაზე მოუხდა მოსამართლეს, მან ბრალდების შემამსუბუქებელ გარემოებად მიიჩნია მისი ადარება და დაპირება, რომ ყოველ დღე მიიტანდა 1 ბოთლ რძეს ბოლო ნუკრის გამოსაკვებად. გელა ჭინჭარაულის მიმართ გამოტანილი განაჩენი არის საზოგადოებრივი გაიცხება. განაჩენი საბოლოოა და კასაციას არ ექვემდებარება”. – დასძინა მოსამართლემ.

ვინაიდან დარბაზში იჯდა 20 წლიანი სასამართლო გამოცდილების მქონე ქალბატონი ლუიზა ყუფარაძე, პირველი სიტყვა პატარების და ბაღის მმართველის ერთობლივი შრომის შესავსებად სწორედ მას მიხედეს.

ლუიზა ყუფარაძე: “ისე ვვლავ, სიტყვების თავის მოყრა მიჭირს. არახალია და ძველია ის, რომ პატარას ყველაფერი უხდება, უხდება მოსამართლის მანტი, უხდება პროკურორის შესანიშნავი სიტყვით რომ გამოვიდა და თავი მოგვარონა, მაგრამ ერთი რამ მინდა აქ მყოფ ყველა დედას ვუსურვო, არასოდეს გამოეცადოს ამ ბავშვების ე. წ. გისოსების მიღმა ყოფნა, არც სახეზე ხელის ასაფარებლად მისცემოდეთ მათ საქმე, ყველა დედას აცილოს შვილების ასეთი ხედვრი. ქალბატონი ნანას მოწვევის შემდეგ გამიჩნდა მო-

კრძალვები ახრი, აქ მყოფმა საზოგადოებამ კარგად უწყის ჩემი სასამართლო გამოცდილების შესახებ, ვინაიდან მე წარმატებული ვარ და ესენი მომავლები არიან, მინდა, ჩემი სასამართლო რელიქვია ამ პატარებს ვუძღვნა და ვუსურვო უდიდესი წარმატებები. სამტრედია ფოველთის იყო იურიტიკის სამჭედლო, თქვენ ჩვენი ღირსეული ცვლა იქნებით”. – ამ სიტყვებით გადასცა სუენი პატარებს ქალბატონმა ლუიზამ.

მუნიციპალიტეტის საკრებულოს წევრი, ზაზა ადიშვილი: “მადლობა ყველაფრისთვის, რაც ამ პატარებთან ერთად გვანახეთ, ქალბატონ ნანას სხვა კალიგრაფია არა აქვს, მიჩვეული ვართ მისგან, ამ ბაღისაგან შესანიშნავ ღონისძიებებს, დღევანდელმა კი ყოველგვარ მოლოდინს გადააჭარბა. პატარები და ბაღის კოლექტივი რომ ერთად აყვებენ საქმეს, ეს სულ სხვა პარამეტრია. უსაშუალოდ დიდი მადლობა, რომ ამ ბრუნვადელ ქალბატონის ლუიზა ყუფარაძის სიტყვები მოგვასმენინეთ, ქართული სასამართლოს, იურიტიკის, სამტრედის სიამაყე და ღირსება ქალბატონის”.

ნატალია მანჯგალაძე, კულტურის, განათლების, სპორტის, ტურნიზმის, ძველთა დაცვისა და ახალგაზრდულ საქმიანობის სამსახურის უფროსი:

“მოგესალმებით, პედაგოგებს, დამსწრე საზოგადოებას, ვფიქრობ თითოეული თქვენთაგანი უდიდესი შთაბეჭდილების ქვეშაა. კიდევ ბევრს ველოდებით ქალბატონ ნანასგან არაერთ ნოვაციას”.

მუნიციპალიტეტის საკრებულოს წევ-

რი, პაატა კობრიძე მე-4 ბაგა-ბაღის აღზრდილია, მისთვის ამ ბაღთან დაკავშირებული ემოცია განსაკუთრებულად მძაფ-

რია: “დიდი მადლობა მთელს პედაგოგულ კოლექტივს გაერთიანების ხელმძღვანელებთან ერთად, ამ ბაღის ერთ-ერთი გამომწვევა ვარ, ჩემი სურვილი იქნებოდა, სამტრედის მუნიციპალიტეტის ყველა ბაგა-ბაღი ანალოგიურ სიმაღლეზე ავიდეს”.

“სამტრედიის მაცნეს” შურნალისტი, ჩვენი კოლეგა ნინო ნანიტაშვილი მადლიერების სიტყვებს ნანა დუნდუასა და მე-4 ბაგა-ბაღის მისამართით მშობლის რანგში ამბობდა, მისი ორივე ვაჟიშვილი ამ ბაგა-ბაღის აღზრდილია:

“ეს ბაღი ბევრი თქვენგანისათვის ძალიან საყვარელია, თუკი რამე სიბრძნე ჩემს შვილებს გააჩნიათ ცხოვრებაში, რა განათლებაც შეიძლება მიეღოთ იმ ასაკში, ყველაფერი მიიღეს, მადლობა ნანა დუნდუას დღევანდელი ღონისძიებისათვის, შვილის ნუკრის ბედზე ბავშვობაში ყველას გვეტრია, ნანა დუნდუა 5 წელიწადში ერთხელ წარმოადგენს შვილის ნუკრის ლიტერატურულ გასამართლებას და კიდევ ერთხელ ღრმად დაგვაფიქრებს. წა-

რმატებები არ დაგლოდეთ ქალბატონი ნანა”.

ლიტერატურული სასამართლოს ფინალურ აკორდად ბაგა-ბაღის პედაგოგების სიმღერები აქვდრდა, გულო ბოხუას აღსაზრდელმა კი სიმღერა სამტრედიაზე შეასრულეს, მუსიკალურ გაფორმებაზე პედაგოგებმა ლელა გოლიაძემ და ზენაბ ხარშილაძემ იზრუნეს. ნანა დუნდუა თანადგომისა და მხარდაჭერისათვის მადლობა გადაუხადა მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელობას, კულტურის სამსახურის ხელმძღვანელს ნატალია მანჯგალაძეს, სკოლამდელ დაწესებულებათა გაერთიანების ხელმძღვანელს ხათუნა ახობაძეს და წარმატებები უსურვა.

გაივლის წლები, ვინ იცის, იქნებ ეს ბავშვები მართლაც ღირსეულ პროკურორებად, მოსამართლეებად, ადვოკატებად მოგვევლინონ. მათ წარმოსახვაში უდავოდ დარჩება ეს ლიტერატურული სასამართლო, როგორც პირველი შეჭიდება ადამიანის ბედის გადაწყვეტასთან, ვაჟის შვილის ნუკრის გამო პატარაობისას მოგვრის ცრემლი კი ის ბარიერი იქნება, რაც მომავალ მოსამართლეს უძიმეს განაჩენზე ხელის მოწერისას ხელს აუკანაღებს, პროკურორს კი, საშუალებას არ მისცემს, ისე მოიქცეს, როგორც მოიქცა “იუდეველთა მეხუთე პროკურატორი, პონტიოელი პილატე”. როგორც მშობელი, უდიდეს მადლობას ვუხდებ ქალბატონ ნანას ჩვენი შვილების სულელებზე ზრუნვისათვის, მათი გაფაქიზებისათვის, იმ ღამეზე ზნეობრივი გაკვეთილებისათვის, ამ კერაზე რომ უტარდებათ.

შემომავალი ახალგაზრდები ნანახლისს

ნათია ნაცვლიძე

მუნიციპალიტეტის გამგეობამ შემოქმედებითი ნიჭით დაჯილდოებული ახალგაზრდები წახალისა. განათლების, კულტურის, სპორტის, ტურნიზმისა და ახალგაზრდულ საქმიანობის სამსახურის მიერ ორგანიზებულ ღონისძიებას ხელისუფლების წარმომადგენლები მრავლად დაესწრნენ. ამ ახალგაზრდებს “სამტრედიის მაცნე” უკვე კარგად იცნობს. არაერთხელ გაგვიშუქებია ქეთევან აბრამიშვილის საჭადრაკო მიღწევები. ამჯერად ქეთი საკუთარი ჩანახატებით პირველად წარსდგა პუბლიკის წინაშე და მოწონებაც დაიმსახურა. ქეთიმ მე-9 სკოლა წლეულს დაამთავრა. პირველი საჯარო სკოლის კურსდამთავრებულია სვიმონ პაპავა, მან მისი საოცრად ნაწი, რომანტიული განწყობით დატვირთული ლექსები წაგვიკითხა და არაერთი აპოლოდისმენტი დაიმსახურა. შესანიშნავი პროზაული ნაწარმოებები – ასე შეიძლება შეფასდეს ბათუმის სასულიერო სემინარიის მე-3 კურსელის, დავით მანჯგალაძის მიერ წარმოდგენილი ჩანახატები. გულგრილი არავინ დაუტოვებია მის უსათაურო ჩანახატს, რომელიც ავტორის თქმით საგანგებოდ დატოვა უსათაუროდ, ისევე უსახელოდ, როგორც ამ ჩანახატის გმირი პატარა დედა, როცა სასიკვდილოდ გაიმეტა. ნაწევრები ამ ჩანახატისა: “ე. წ. “აბორტს” ის ადამიანები აყეთ-

ბენ, ვინც მას გადაურჩა... ამ ყველაფრის მოქმედ “ტარტაროსის ჯალათები”, რომლებიც თავიანთ თავს ექიმებად მოიხსენიებენ, ალვასავით გამართლნი ისეთი რიხით ამბობენ “დედა ღვთისას” და “საქართველოს” სადღეგრძელოს, მათი სულების მსყიდველ მეფისტოფელსაც კი წასცვივებდა ხოლმე “კურცხალი”... სამწუხაროა, მაგრამ ასე იქცევა დედის “სიცოცხლის ღერუანი” “სისხლიან კალოდ”... ექვ, დაუსრულებლად შეიძლება ამ საზნელებზე საუბარი, მაგრამ ძალიან მიმძიმს, ამ თემზე წერისას, მეგონა ლურჯი მელნის მაგივრად, აბელის სისხლისფერი მელნი ვწერდი”... ზურაბ ახობაძე და მერაბ გეგეჭკორი მე-3 სკოლის მე-11 კლასის მოსწავლეები არიან, მათ ლექსებში იც სატრფოსა და მეგობრობის სივერდის გამოძახილია. პატრიოტულ თემას ეხება ლალი კობრიძის ლექსები, ლალი მე-11 საჯარო სკოლის მე-9 კლასელია.

ნიჭიერ ახალგაზრდებს მიესალმა მუნიციპალიტეტის გამგეობის, მადლობა გადაუხადა კულტურის სამსახურის ასეთი შემოქმედ ახალგაზრდების გამორჩევასა და შეკრების გამო და წარმატებები, მათი სახელის შორს გატანა უსურვა. “მე მიხარია ბიჭები გოგონებს, გოგონები კი ბიჭებს რომ უძღვნიან ლექსებს”. – აღნიშნა ბატონმა ვალერიანმა.

რომ ამ ბავშვებმა მორიდების ბარიერი გადალახეს და თავიანთი შემოქმედება გაგვაცნეს. ჩვენი მთავარი რედაქტორი, ქეთევან ჭელიძე ასევე მიესალმა ნიჭიერ ახალგაზრდებს და აღნიშნა: “მისასალმებელია, რომ უფროსი თაობის და ახალგაზრდების ურთიერთობა პოეზიით შედგა. ჩვენს განვითარებაში ახალგაზრდა სტუმრობს, რომელთაც მოაქვთ ლექსები. თქვენს ასაკში ბევრი წერს, კარგია, რომ ახალგაზრდები ასეთი ღამეზე ემოციებით და

განცდებით არიან დატვირთული, წარმატებებს გისურვებთ ყველას! საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილე კობა ძიძიგური, საკრებულოს წევრი გოგი ლეჟავა და კულტურის სამსახურის უფროსი, ნატალია მანჯგალაძე ასევე მიესალმნენ შემოქმედ ახალგაზრდებს და გზა დაულოცეს. ქართული პატრიოტული პოეზიის ანთოლოგია და შესანიშნავად გაფორმებული წიგნაკები გადაეცა საღამოს ყველა მონაწილე ახალგაზრდას.

“ჯანის, ხოკის და ჰოჯისიის უნივერსიტეტი სინთეზი”

ნათია ნაცვლიძე

გონა ჭაბუკაიძის ნიჭიერების შესახებ ქართველმა მკვლევარებმა პროექტ “ნიჭიერიდან” შეიტყუო. როგორც ქართული, ისე უკრაინული “ნიჭიერის” ვაოცების შემდეგ, მომღერალს მიწვევა აქვს სხვადასხვა ქვეყნიდან. ამ სურვილის რეალიზაციას ქვეყნში მას მეგობრები ლაშა ბიბიჩაძე და ლივა ჭელიძე ეხმარებიან. ისინი არიან მომღერლის პროდიუსერები. მათ ერთობლივად დაეგვიან ტურნე საქართველოს მასშტაბით. სამტრედია უკვე შეათვა იმ ქალაქთა შორის, სადაც მუსიკოსისა და პოეტების შემოქმედების სინთეზი იხილა მკვლევარებმა.

ახალგაზრდა ხელოვანების საინტერესო ინიციატივას დიდი მონღოებთან დაუჭირა მხარი ადგილობრივმა ხელისუფლებამ. განათლების, კულტურის, სპორტის, ტურინგის, მეგლთა დაცვისა და ახალგაზრდულ საქმეთა სამსახური სალამოს ორგანიზაციას ბილეთების გაყიდვაში დაეხმარა, ასევე უსასყიდლოდ დაუთმო ეს ეროსი მანჯგალადის სახელობის კულტურის ცენტრის სცენა. დაპირებული კონცერტი იმთავითვე ბადებდა მაღალი რანგის, ჭეშმარიტ ხელოვნებასთან შეხვედრის მოლოდინს და ასე მოხდა კიდევ. გონა ჭაბუკაიძემ მისთვის დამანასიათებელი საოცარი ექსპრესიით შეასრულა მსოფლიო დონის ჰიტები, მათ შორის ჯო კოკერის, ალექსანდა ბურკეს, თინა თერნერის რეპერტუარიდან. განსაკუთრებული სითბო კი ქართულ სიმღერებში ჩაღო. სამტრედიაში პირველად მყოფი მომღერალი პირველად იმერეთს მოეფერა და შეხვედრა სიმღერის ბოლოს კი ზურაბ მჭავიას “ხმალი აელესით” შეასრულა. თავად აღნიშნა, რომ არის მართლმადიდებლური ეკლესიის მედავითნე და მისთვის განსაკუთრებულად მძაფრია სასულიერო თემატიკა. თავისივე პატარა ლექსი წაუკვლივარა წინ სიმღერას მიუხედავად “მულენ რუჟი” “როქსენის ტანგო” და აღნიშნა, რომ ეს სიმღერა მისი სულის ერთგვარი აღსარებაა და მისი გულის და სულის წრფელ ამოძახილს გადმოგვცემს. “შევეცადე, როქსენი ჩემი სული გადამეტანა, მოგეხსენებათ, როქსენი მსუბუქი ყოფაქცევის ქალია, ასევე ჩემი სული ემსახურება როქსენს, როცა ღმერთთან მუდმივად ვერ არის”. – დაგვიფიქრებთ კონცერტის შემდეგ მომღერალმა.

ნიჭიერი პოეტს, ჩვენებური წარმოშობის ლაშა ბიბიჩაძეს უკვე დღე-ქალაქის კულტურული ელტაც კარგად იცნობს. ლაშა უკვე მორეპერტუარი კრებულის ავტორია. მისმა ლექსებმა უკვე გაივლიეს გზა ქართული პოეზიის ჭეშმარიტი თავგანისმცემლების გულბამდვ, მშობლიური სოფლის სიყვარული პოეტმა არაერთი ლექსით გაუკვდავა. მათ შორის ერთ-ერთი პოეტმა წავიკითხა, საიდანაც მოსახლეობისგან დაცილი ქართული სოფლის გმინვა მოიხმის. რაც შეეხება ქუთაისის ა. წერეთლის სახელობის ოუნივერსიტეტის ფაკულტეტის სტუდენტ ბექა ფოცხვერიას, მის საოცრად გულწრფელ პოეტურ აღსარებასაც არ დაუტოვებია გულგრილი მსმენელი. პოეტებს თემურ ელიავაც უნდა შემოერთებოდა, მაგრამ პროდიუსერებმა გვითხრეს, რომ ის მესამე შეილს ელოდებ

და ამიტომაც მოსვლა ვერ მოახერხა, სამაგიეროდ, სამტრედიაში ცალკე შეხვედრას და ლიტერატურული სალამოს გამართვას დაჰპირდა. ამ დაპირებამ დარბაზში მჯდომარი არაერთი ახალგაზრდა გაახარა. გულისტკივილით უნდა ვთქვათ, რომ ისეთივე ინტერესი, რაც ამ შემთხვევებულ დარბაზში მსხდომებმა მომღერლის მიმართ გამოავლინეს, ნამდვილად არ გამოუვლენიათ ახალგაზრდა პოეტების მიმართ. გულწრფელად ვინატრე ის აკადემიური დარბაზი, სულ ცოტა ხნის წინ სულმეგობრული რომ უსმენდა სამტრედიაში მონოსპექტაკლით სტუმრად მყოფ მურმან ჯინორიას.

კონცერტის შემდეგ შთაბეჭდილებების ქვეშ მყოფი მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოადგილე, ლივა კრავიცივილი სცენაზე ავიდა და გონა ჭაბუკაიძეს მიმართა: “მადლობა ამ უდიდესი სულიერი და ესთეტიკური საამოვნების მონიჭებისათვის. გაკვირვებული ვარ, საიდან ეს ხმა და ენერჯია”.

“თქვენმა გაცნობამ უდიდესი შთაბეჭდილება და გავლენა მოახდინა ჩემზე, თქვენთანაა ჯაჭვის პერანგები ნუ მოუშალის ღმერთმა საქართველოს” – მიმართა მომღერალს საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილე კობა ძიძიგურმა. “ტურნედან გამომდინარე, ბევრ ქალაქში ვმოგზაურობთ, სამტრდიის მერე ვგვგამავთ ამბროლაურში, ონში, ცაგერში, ლენტეხში კონცერტებს, პირველ რიგში, სამტრედიაში მოგვსალმობენ. ჩემი რეპერტუარი წლების განმავლობაში შევითვისე, დღეს წარმოვადგინე როგორც ჯანური კომპოზიციები, ისე კომპოზიციები როგორც ჟანრიდან. ლაშა და ლივა ჩემი პროდიუსერები არიან, ბექა ფოცხვერია

“ფეისბუქით” გავიცანი. განსაკუთრებული მადლობა მინდა ვუთხრა თქვენს მუნიციპალიტეტს ასეთი დიდი თანადგომისათვის, აქ დამსწრეს ყველას”.

სამტრედია ყველაზე დიდი მხარდაჭერის გამოვლენ ქალაქად დაასახელეს მომღერლის პროდიუსერებმა.

კონცერტის შემდეგ “სამტრედიის მაცნეს” თავისი შთაბეჭდილება სამტრედიის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს წევრმა, იმედა გოგავამაც გაუზიარა: “მსგავსი ხარისხის და შინაარსის ღონისძიება დიდი ხანია, სამტრედიაში არ მინახავს. კულტურული მემკვიდრის ჩამოვარდნის ეფექტი ძალიან დიდი ხანი გამოვლენდა, მომღერალმა საოცარი ექსპრესიულითა და ენერჯიციით შეასრულა მსოფლიო ჰიტები, მისი გამოვლენა ნებისმიერი დონის საკონცერტო დარბაზს დაამსვენებდა და აშკარად გამომართლა რომსაშუალებ მომეცა, ასე

ლაივში მომესმინა მისი შემოქმედება. რაც შეეხება ახალგაზრდა პოეტებს, მათ თავიანთი ფაქტი, ღრმა და მეტყველი ლექსებით ერთიანად მონუსხეს მკვლევარი, ღონისძიებას კი სხვა ხიბლი და შარბი შემატეს. ვიმედოვნებ, რომ რეინციფელთა ქალაქში კიდევ ბევრჯერ გამართება მსგავსი ხასიათისა და ფორმატის პერფორმანსები, სამტრედიაში კი მოუწოდებთ, უფრო ინტენსიურად და აქტიურად დაესწროთ კულტურულ ღონისძიებებს, რამეთუ კულტურაა ის მთავარი ძარღვი, რომელიც ასე ერთდროულად გვადლეუვებს და გვამსვენებს კიდევ”.

“მინდა, ყველა დარბაზში მსხდომს მოუხადო მადლობა ამ ნიჭიერი ადამიანების თანადგომისათვის”. – გვითხრა განათლების, კულტურის, სპორტის, მეგლთა დაცვის და ახალგაზრდულ საქმეთა სამსახურის უფროსმა ნატალია მანჯგალაძემ.

უკვას გამიჯნაუკვასი თაობა

ქართული ცეკვის ზეიმზე დაგვაბატოებს ქორეოგრაფიის დღესთან დაკავშირებით.

მუნიციპალიტეტის განათლების, კულტურის, მეგლთა დაცვის, ტურინგის, სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამსახურის (ხელმძღვანელი ნატალია მანჯგალაძე) მიერ ორგანიზებულ ამ კონცერტს დიდი ინტერესით ელოდნენ სამტრედიაში. საუბრად დარბაზშიც ცხადყო ყოველივე, ოვაციები დასტურებდა, დაუფიქვარი რომ იქნებოდა ბოლო დროს კულტურული ღონისძიებებით განებივრებულ ქალაქში გამართული მორიგი სალამო – სადღესასწაულო ელფერმერეული.

ხელოვნება თავად უკვდავებაა, ცეკვაში ახმინდა უდრეკი სული ჩვენი წინაპრებისაო, – დასძინა წამყვანმა. ქალბატონი ირინა მაჭავარიანის ეს სიტყვები თავიანთი გამოვლენებით დადასტურეს ქორეოგრაფებმა...

თუმცა მანამდე სცენაზე 82 წლის ახალგაზრდა მოცეკვავე იხმეს, დაახ, ამგვარად წარადგინეს გიორგი (ჟორა) კეშელავა, რომელმაც არა მარტო გამართლა მასზე თქმული, ჭაბუკებსაც კი გაურთულა მისია – ბატონი ჟორას მომხუსხველი შესრულების შემდეგ ოდნავი უხუსტობაც უპატიებლად მიიჩნის.

“დაისი”, “ხევსურული”, “ჯეირანი”, “ცდო”, “ფარიკობა”, “ყაზბეგური”, “აფხაზური” – მცირე ჩამონათვალაც კმარა, წარმოიდგინო დაუცხრომელი ემოცია – დაღვრილი ომანიანი შეძახილითა და აელვარებული ხმალით ნაპერწყლით.

შეგვიძლია თავი მოვიწონოთ, როცა ჩვენს მუნიციპალიტეტში ახსამბლები: “სამტრედია”, “მერცხლები”, “ზრდა მოცეკვავისა”, “იმერი”, “შეგარდენი” არსებობს.

იზრდება თაობა ჯანსაღად მოაზროვნე, კეთილად მოქმედი, ცეკვას გამიჯნურებულნი...

“კიდევაც დაიზრდებიან!”

ქართული მუსიკით ნათქვამი ნათქვამი

ქართველი ხალხი, საუკუნეების მანძილზე, სათუთად ინახავდა ეროვნულ კულტურას, რომლის ერთ-ერთი განსტობაც სამუსიკო შემოქმედება გახლდათ. აწრობდა რა მას წლების ქურაზე, ჩვენამდე მოიტანა, როგორც უძვირფასესი საუწყვე, სამუსიკო შემოქმედების საგანძური. XIX საუკუნის დასაწყისში მის საფუძველზე აღმოცენდა ქართული კლასიკური მუსიკა.

როგორც ყოველთვის, დ. შანიძის სახელობის №1 სახელოვნებო სკოლა ჩვეული აკადემიურიობით შეხვდა საქართველოს დამოუკიდებლობის 25-ე წლისთავს. პატარა მუსიკოსებმა, პედაგოგთა დახმარებით, დახვეწილად შეასრულეს ურთულესი ქართული კლასიკური ნაწარმოებები. ერთმანეთს ეჯიბრებოდნენ, უღამაშესი ქართული მუსიკის ჰანგებით, საფორტეპიანო თუ საორგანო, საგუნდო თუ საესტრადო ფოლკლორის თუ ჩასაბერი განციფილებები.

პედაგოგების: ი. რუხაძის, ქ. ხაჭაძის, ნ. ჟორჯოლიანის, თ. შურაიას, ლ. ახალკაცის, ს. ახობაძის, ქ. ჭავჭავაძის, ლ. მეღვინის, მ. ბარათელის, მ. ნინუას, ე. მარჯოსიანის, ი. ბეჭაიას, ნ. ვარდანიძის, ნ. გაბრიანის, რ. კუბლაშვილის, ლ. ლაღიძის, ნ. ქვირიას, მ. ფვანას, ვ. შანიძის, მ. ტყეცაძის, მ. გაჩეჩილაძის, ნ. ჭახნაიას თავდაუზოგავი შრომის შედეგად მოსწავლეებმა ლამაზად შეძლეს იმის თქმა, რასაც ადამიანი ზოგჯერ სიტყვით ვერ ახერხებს.

ქართველ კომპოზიტორთა მიერ მუსიკალურ ბგერაში გარდასახული ადამიანური თუ ეროვნული გრძობები სხვადასხვა ინსტრუმენტებით თუ ვოკალით გადმოსცეს 1-ელ კლასელებმა გიორგი სტურუამ, ქრისტინე კაშიამ, ნინო გვეგეკორმა, ანასტასია სპირანტმა, ნინო თავაძემ, ანა ლორთქიფანიძემ; მე-2 კლასელებმა ქეთევან ზარიაშვილმა, მარიამ აბრამიშვილმა, მარიამ ბუაძემ; მე-3 კლასელებმა დემეტრე ნიკურაძემ, მერაბ გოგობიამ, სოსო ვენდინმა, თეკლა წითელაშვილმა, თეკლა გიორგიაძემ, დანი ნიკოლეიშვილმა, ნინო არველაძემ, მარიამ ხუჭუამ; მე-4 კლასელებმა მირიან ჩხუტიამ, ელენე ესებუამ, მარიამ ბუაძემ, ნანა კობაღაიშვილმა, თელო კრავიცივილმა; მე-5 კლასელებმა შოთა და მარიამ კვეციანიძემ, გიორგი ბოცვაძემ; მე-6 კლასელებმა ნინო ჩაჩუამ, ანა ორმოცაძემ, ანა ნადირაძემ; მე-7 კლასელებმა ქეთევან ბარდავლი, თამარ თევზაძემ, რამზა შერგელიამ, ბექა ხუჭუამ.

კონცერტი ქართული კლემპოსილებით, კლასიკურად მიჰყავდა ამავე სკოლის პედაგოგს, ქალბატონ ინგა ბეჭაიას. ქართული ჰანგების ძალით აცრემლებული მკვლევარი “ბრაგოს” შეძახილს არ იშურებდა. საცნაური იყო კლასიკური მუსიკის მოყვარული მსმენელის, ქალბატონ ვიოლა ნადირაძის შენიშვნა: “ახლა მივხვდი, თუ რა არის ის, რაც ქართველს განსაკუთრებულად დაგანახებს, ეს არის ის შინაგანი ინტელიგენტობა, რომლის გამოწვევითაც არ შეიძლება. ამ სხივს მხოლოდ უნდა მოუყაროთ, გაუფრთხილდეთ, რომ არ დაეკარგოთ. ეს არის ჩვენი თვითმყოფადობა”.

გეთანხმებით ქალბატონო ვიოლა!...

ლ. ახალკაციმ უძლიერად და მუსიკით

“პაწია წიგნი ბედ-იღბლით კიდობანს გამოემგვანა და რაც შიგ გადანახულა, ის გადაარჩენს ქვეყანას”. – ვინ უწყის, უკვე მერამდენე თაობა იმეორებს შოთა ნიშნიანის მიერ დედა ენის ხოტბად აღვლენილ ამ ულამაზეს სტრიქონებს, პედაგოგმა ნატო ადგიშვილმაც მრავალჯერ ასწავლა მოსწავლეებს ეს და კიდევ უამრავი ლამაზი ლექსი დედა ენაზე, ანბანს აცილებს დღეს მე-12 საჯარო სკოლის პირველი კლასი. ეფერებიან პატარები იაკობის დედა ენას. “ქართული სიტყვის მადლს ნაზიარებნი ვართ, ამ მადლს შეუძლია ხატის თვალისჩინი დაუბრუნოს, ლუარსაბს კი – წიგნი შეაყვაროს”. – გვითხრეს პატარებმა და ამ პერსონაჟთა გაცოცხლებით ისეთი საინტერესო სპექტაკლი წარმოვიდგინეს, ამ სიტყვითა ჭეშმარიტებაშიც დაგვარწმუნეს. უვიც მგელს ჭკვიანმა კრავმა ქართულიც ასწავლა. ამ იგავ-არაგის ახლებური ვერსიაც ძალიან საინტერესოდ წარმოადგინეს.

ტკბილხმოვანი პანგები იმდერეს პატარებმა, მათთან ერთად იმდერეს მეხუთე-კლასელებმა, ნატო მასწავლებლის უკვე ყოფილმა მოსწავლეებმა. სკოლის სასწავლო ნაწილმა, ხათუნა კოსტაყამ, ყველა პატარას სიგელები გადასცა 2015-2016 სასწავლო წლის წარმატებულად დასრულებისათვის და განაცხადა: “მოგესალმებით ჩემო ლამაზებო, მოხარულნი ვართ, ასეთი შესანიშნავი ზეიმის მოწმენი რომ გავხდით, ვისურვებთ, ასეთი ლამაზები ყოფილიყავით მუდამ, გვერდით გაფით ძალიან კარგი პედაგოგი, თქვენ დღეს გვერდით ვიდგანან ასევე მე-5 კლასელები, რომლებიც ნატო მასწავლებელმა აღზარდა, მათ მართლაც დაამშვენეს დღევანდელი დღე, ჩვენი სკოლის დირექტორი, ხათუნა თელია შემოქმედებითი მივიღებთ იმყოფება ავსტრიაში, ვენაში. მან ვისურვათ წარმატებები, ვისურვებთ პატარებო ეს ცოდნის ჭკაპანი მთელი ცხოვრება გეწიოთ!”

ლონისძეების მუსიკალური ნაწილი პედაგოგმა ლელა გოლიაძემ მოამზადა.

ნათა ნახვავიძე

“მას ენა და კვლავ მინდა უვილთა გული”

ისე იცხოვრეთ, ყოველთვის რომ იყოთ ადამიანი

ამ მრავალმთქმელი სიტყვებით პირველკლასელებმა გააცილეს მეთორმეტკლასელები კულამის საჯარო სკოლაში.

შორს წაგვიყვანს ამ სკოლის სახელოვან ტრადიციებზე, ღირსეულ აღზრდილებზე საუბარი.

საზეიმო განწყობა სუფევდა 19 მაისს სკოლაში, თუმცა ზეიმს სუფევდა ახლდა, სევედა ნაჩვევ კედლებთან, საყვარელ აღმზრდელებთან განსორბისა.

მუნიციპალიტეტის ერთ-ერთი უძველესი სკოლა წელს საიუბილეო 120-ე გამოშვებას აცილებს.

სკოლის დამთავრებას წელს 15 მოსწავლე აღნიშნავს, მათგან ორი მარიტა კვანტალიანი და ანა ბადუაშვილი ოქროს მედალზე არიან წარდგენილები.

იუმორით გაიხსენეს უკვე კურსდამთავრებულებმა მოწაფეობის წლები, გულწრფელად, სიყვარულით მოეფერნენ მათზე მზრუნველ პედაგოგებს და გულწრფელადვე უთხრეს ბოდიში ანცობისა და სიცვლქისათვის, დაპაპრდნენ მათ, მშობლებს, შეკრებილით, რომ არ შეარცხვენენ ოჯახებს, სკოლას, პედაგოგებს და სამშობლოს ღირსეული შვილები იქნებიან.

განსაკუთრებული მღელვარება ამ დღეს, გასაგები მიზეზების გამო, მეთორმეტე კლასის ხელმძღვანელს ქალბატონ მაყვალა ხუჭუას ეტყობოდა, ეძნელებოდა იმ გლო-ბეჭებთან განსორბება, რომლებთანაც 4 წელი მშობლების შემდეგ ყველაზე ახლო ურთიერთობა ჰქონდა.

ამაღვლევებელი იყო პირველკლასელთა მისალმება, კურსდამთავრებულთა გაცილებისადმი მიძღვნილ ღონისძიებას განსაკუთრებული ელფერი ლამაზად შესრულებულმა ცეკვებმა შესძინა (ქორეოგრაფი დათო ჯულაყიძე).

ახალგაზრდებს ცხოვრების ფართო გზაზე გასვლა მიულოცეს მუნიციპალიტეტის გამგებელმა ვალერიანე ფოცხვერიამ, დეკანოზმა რომანოზმა (ნინუა), მუნიციპალიტეტის საკრებულოს წევრმა იმედა გოგავამ, სკოლის დირექტორმა ნუგზარ კვანტალიანმა.

ჩვენც ვუერთდებით გულწრფელ მილოცვებს, წარმატებებით გველოთ ცხოვრების ბობოქარ ლაბირინთებში, ახალგაზრდებო!

ლევან გავრასა

თქვენ, ნაღვლიანი თვალების პატრონს

თქვენ, ნაღვლიანი თვალების პატრონს, გადაგაეცნებათ თითქოს კისკისი, აპ! სისარულის ყოველგვარ მწათობს აეკრძალება განა გიზგინი?! შხერა – მის თვალწინ გახსნილი გული, გემასიორება ეს დღე ძალიან, როს თვალთა თქვენთა ადრული შური და სიამაყე ერთად არიან. რა შეაჩერებს? რომ გითხრათ სწორი, დამძიდა გული მწარე ფიქრებით, ამას თქვენ ამბობთ, ვითარცა გნოლი და ადასტურებთ გადაფითრებით.

ყვავილს ფოთილი მოსწვდა

ყვავილს ფოთილი მოსწვდა, გული გვატკინა ქარმა, აქ არ მოგვიწევს მოცდა, ამ გზით მოგვიწევს გავლა. ყვავილს, გაძარცვულს ქარით, ვით ზეთისხილის რტოებს, შხე ხსოვნის იალქანით ნუგეშად დაიტოვებს. იწვის ყოველი ცეცხლით, გულსაც ეღება ალი, ჩვენ ხომ ვერაფერს შევცვლით, თუმც გვრჩება საფიქრალი.

რა შინაური გავსს გავიხსნა

რა შინაური გავსს გამოხედვა, მით ახლობელი მგონიხარ, ქალო, ვინ შეგასწავლა ასე თავებმა, სული წარმტაცო, დარდი შემყარო. ბრალდება, ვიცი, ვერ შეგამინებს ცოდვის, წამების, შენა ხარ წყარო, შხე მომძიარე გაშინაურებს, ამაღაც ჩემი მგონიხარ, ქალო!

მაგრა გული რომ დაპარავს ხალისს

თქვენ მე მასწავლეთ, როგორ მოვიტყეო როდესაც თქვენი თვალები ბრწყინავს, და ღიმილიან ტუჩების სივრცე ფიქრებს დამასვეს! აპ! არ გამწირავს, ამ დროს ყოველთვის ფრთხილი ვარ, ვიცი, და ჩემს ხასიათს არც ვუძღვრები, მხოლოდ ერთია, რასაც განვიცდი, მუდამ მღელვარებს ჩვენი გულები. აპ! დავიჯვროთ, რომ ასეც არის, ასეც იქნება, რაღა თქმა უნდა, მაგრამ გული რომ დაპარავს ხალისს, ვიტყვით, სიცოცხლე გაუდაბურდა.

უამინდობას ახმელს ვარსადი

ეს მონატრება თავგზას აგვიბნევს, როს საფიქრალად გადაგვამცევა, ვით გულმოკლეული გულზე ვარდს იბნევს, ვერ ახალისებს თავის შექცევა. ცივი თვალებით საუბარს გული გადავყოლოთ, არა მგონია, უამინდობას ამხელს წარსული, უამინდობა მონაგონია. და ასე, ცრემლთა ახალ ნაკადდ როს მოასყება გულზე ნაღველი, სურვილს ვაწყვებით, ვდგებით ქადაგად, თითქოს, დაგვეცინოს შხერა დამძღვლი. და შორი გზიდან, ექოს მოვარდნილს ცივი თვალები ვერ შეაჩერებს, ვითარც ჩანქერის გადმოსვლად ვარდნილს, ეხედავთ, ტალღათა რივი ახლებს.

დავით ჩინგაძე

სათქმელი ბევრი ღირსი

ზოგადად, ცხოვრება ადამიანთა შორის ურთიერთობათა ვაჭრია, უაღრესად რთული და ფაქტობრივად, რომელიც დროთა განმავლობაში, მძიმითა და მძიმითა გამო, რყევას განიცდის, ხან წყდება და ხან კიდევ სიმყარეს ინარჩუნებს. ერთი სიტყვით, განვლილი ცხოვრება ამ ურთიერთობათა ვაჭრია, ხან ღამით მოგონებებს რომ აღძრავს, აგამაღლებს და ხან ვაჭრის სუსტ რეგოლსაც, რომელიც გარკვეულ ეტაპზე დაახლოებულ ადამიანთან დამორების განცდას ამბადრებს, გულსა და ტვინს ვიღრინის და გაწვავლებს. ადამბტრებულ ურთიერთობას და მეგობრობას მზის სხივი დაჰნათის და მესხიერებიდან ასე იოლად არ ქრება.

ქალბატონი თამარ კორკოტაძე საქალაქო ბიბლიოთეკაში მუშაობის წლებში როცა გავიცანი, არ გამჭირვებია ამომეკითხა მასში მალაღობი ინტელექტი და გულის სიღრმეში ჩამბრული ტკივილი, რაზეც ხმამაღლა არასოდეს საუბრობდა, მაგრამ მის ხასიათს მუდმივად თან სდევდა. ეს კი ზოგჯერ შეუვალს ხდებოდა, ამდენად, ის იყო თბილიც, ჰუმანურიც და თითქოს, მკაცრიც. სწორედ ამ თვისებებით და გამორჩეულობით მიყვარდა, ვაფასებდი და ყოველთვის ანგარიშს ვუწევდი. მძიმე ხვედრი ერყო თამარს. სურამელი გოგონა ეწრის ბავშვთა სახლში გაიზარდა: ნიჭიერი მოსწავლე სხვა ბავშვებთან ერთად იანეთის საშუალო სკოლაში სწავლობდა, შემდეგ სწავლა ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიურ ინსტიტუტში გააგრძელა ქართული ენისა და ლიტერატურის ფაკულტეტზე. ბინა ინსტიტუტის მახლობლად დაქირავდა. როგორც თავად ამბობდა, დასახლისი უაღრესად განათლებული ქალბატონი აღმოჩნდა, რომელსაც მდიდარი ბიბლიოთეკა ჰქონდა. სწორედ იქ მოახერხა შეესწავლა რუსული ენა და ფართოდ გაცნობდა ქართულ და რუს კლასიკოსთა შედევრებს. სტუდენტობის წლებში თამარმა მზანმომართულად გამოიყენა, თავის პროფესიას სათანადოდ დაეუფლა და მალეკვალიფიციური სპეციალისტი დაუბრუნდა სამტრედიას, როგორც მისთვის მშობლიურს და მზრუნველს. მან იმუშავა ბიბლიოთეკარად, სამხატვრო ხელმძღვანელად ეროსი მანჯგალაძის სახელობის კულტურის სახლში, სასწავლო ნაწილის გამგედ ჩხენიძის 8-წლიან სკოლაში, ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლად ლიცეუმში "XXI საუკუნე". ის ყველგან მალაღობრივად აღიწერეს, პოეტური და პასუხისმგებლობით გამოირჩეოდა. თამარმა უდიდესი წვლილი შეიტანა ჩხენიძის სკოლის სახელოვან მამულიშვილთა მუზეუმის გახსნაში სკოლის ყოფილ დირექტორ მიხეილ ჯიბლაძესთან და ერთობაისტ პედაგოგებთან ერთად. ამასთან დაკავშირებით ბრწყინვალე სასკოლო ღონისძიება მოამზადა, რომელმაც აღაფრთოვანა მოწვეული სტუმრები. მის მიერ მომზადდა სცენარები ქალთა რაიონული ორგანიზაციების მიერ ჩატარებული საღამოების, პოეტების: დიდი ნუცუბიდის, ზოია ვაშაიძის, ნოდარ ადგიშვილის. მეორე მსოფლიო ომში გამარჯვების მე-40 წლისთავის, აკაკი წერეთლის საიუბილეო საღამოსადმი მიძღვნილი ზეპირი წარჩინების. მახსოვს, აკაკი წერეთლის ღონისძიებასთან დაკავშირებით ითხოვა უნიველური მუსიკალური ჩანაწერები და ვასილ ამაშუკელის უხმო ფილმი "აკაკი წერეთლის მოგზაურობა რაჭა-ლეჩხუმში", რომელთა მოპოვება ძლიერად შეეძლო. ქალბატონი თამარი კარგად ერკვეოდა მუსიკას, ქორეოგრაფიაში და ვერ ეგუებოდა საქმისადმი ზერეულ მიდგომას. ამიტომ დაიმსახურა პოეტების, დიდი ნუცუბიდის, ზოია ვაშაიძის და ნოდარ ადგიშვილის მადლობა. როცა პოეტ ანა კალანაძისაგან შეხვედრას თანხმობა მივიღეთ, მან მოამზადა სცენარის ერთი ნაწილი, მოულოდნელად მისი ჯანმრთელობის მდგომარეობა დამიმდა. გამოცდილი ექიმის, დოღო ავაღიანის მკურნალობითა და დახმარებით თამარი გადარჩა, მაგრამ ბოლომდე ვერ გაითავსა რეალური სამშრობა და კვლავაც მისთვის სახუკვარ პედაგოგიური საქმიანობას შეუდგა. ძალები არ ეყო, მარტოსული ადამიანი სიცარიელეში დარჩა. ირგვლივ ბინდი ჩამოწვა. იგი მიიცვალა უხმოდ, თუმცა სათქმელი ბევრი დარჩა... მინც ბევრი მოასწრო და გააკეთა.

ნათქმელი

პირველი ღარი აფხაზეთში ღარი ჭავჭავანიძე უბიჭანა

ნოდარ ჭავჭავანიძე

31 მაისს 80 წელი შეუსრულდებოდა. როგორც ოჯახის წევრები იხსენებენ, მას ძალიან ჰყვარებია თავისი დაბადების დღის აღნიშვნა.

19 წელია, ლერი ჭავჭავანიძის ახლობლები 31 მაისს ოჯახის უფროსის გარეშე ხვდებიან, თუმცა ამ დღეს ჭავჭავანიძეების ფუტყე აღნიშვნის გარეშე არასოდეს ჩაუვლია. ერთად შეკრებილები ტკივილითა და საიამყით იხსენებენ ყველაფერს, რაც მის სახელს უკავშირდება.

შემთხვევითი არ ყოფილა რამდენიმე დღის წინ გახეთ "სამტრედიის მაცნეს" რედაქციაში ქეთევან ჭავჭავანიძის სტუმრობა. მამას განსაკუთრებულად თბილი დამოკიდებულება ჰქონდა თქვენი განუთის მიმართ, — გვითხრა ქალბატონმა ქეთევანმა, რომელიც დღემდე ინარჩუნებს ადგილობრივი პრესის მიმართ ათეული წლების წინ მამის მხრიდან გაღვივებულ სიყვარულს.

"მამის წინსვლა" ერქვა. მამა საერთოდ კარგი მკითხველი იყო. გულისხმიერად ეცნობოდა რესპუბლიკურ და საკავშირო პრესას, თუმცა გამორჩეულად პატივს სცემდა სამტრედიელების "წინსვლას". უფრო შინაურული და თბილია. — ამბობდა იგი, რადგან თქვენი განუთის ფურცლებზე მამის ძირითადად მშრომელ ადამიანებზე იწერებოდა. ახლაც კარგად მახსოვს მამაზე გამოქვეყნებული სტატიები: "ამაგლარი რეინიგზელი", "სამაყო რეინიგზელი", "ერთგულე და უაფასდა" და ასე შემდეგ.

ქეთევან ჭავჭავანიძე იმდროინდელი პრესის მუშაოს, კორნელი ჩიხლაძესაც იხსენებს, რომელსაც რეინიგზელ ლერი ჭავჭავანიძე უამრავი საგანგებო სტატია აქვს დაწერილი.

"მამასთან ინტერვიუზე მე-13 და მე-14 საშუალო სკოლების მოსწავლედ ბიც მოდიოდნენ და საათობით ესაუბრებოდნენ იმ სამუშაოზე, რომლითაც ის სხვადასხვა წლებში იყო დაკავებული". — განაგრძობს ქეთევან ჭავჭავანიძე, დომენტი შანიძის სახელობის სამუსიკო სკოლის პედაგოგი.

61 წლის იყო ლერი ჭავჭავანიძე, რო-

ცა გარდაიცვალა. მხოლოდ ერთი კვირა იავადმყოფა. თხემით ტერფამდე რეინიგზელს, საქართველოს რეინიგზა სტკიოდა. ლერი ჭავჭავანიძის დაღუპვის წინაპერიოდი ქვეყნის შიგნით დამბულ პოლოტიკურ-ეკონომიკურ მდგომარეობას დაემთხვა. რეინიგზამ სერიოზული დანაკარგები განიცადა.

"მამა საერთოდ სიტყვაძუნწი ადამიანი იყო, შრომისმოყვარე, ერთგული და თბილი. თავისი რეინიგზელობა სულ ეამაყებოდა. დარგში მოღვაწეობა მუშის პროფესიით დაიწყო და ბოლოს მემანქანე გახდა. 90-იან წლებში სიტუაცია რომ შეიცვალა, ამას ძალიან განიცდიდა. განსაკუთრებით კუპონი აღნიშნებდა. "მილიონერი მქვია და ამ ფულს ძალა არა აქვსო", — ამბობდა გაღიზიანებული. ღარი რომ შემოვიდა, ცოტათი ამოიხუნტა და იმედი მიეცა. პირველი ქართული ფული 1995 წელს მამამ შეიტანა აფხაზეთში. როცა იქ წასვლა შესთავაზეს, უკან არ დაუხვევია. სინარულით გაემგზავრა განსაკუთრებული ემეღონით. სოხუმში შესვლა არ შეიძლებოდა და პირველი ღარი მან გალში დატოვა". — საიამყით იხსენებს ამ ფაქტს ლერი ჭავჭავანიძის ქალიშვილი.

ბატონი ლერი 1936 წლის 31 მაისს სამტრედიის რეინიგზელთა ოჯახში დაიბადა. 16 წლისა იყო, სალომონტიო დეპოში მუშად რომ დაიწყო მუშაობა და სიცოცხლის ბოლომდე სალომონტიო დეპოს თანამშრომლად ითვლებოდა.

1953-1998 წლები ლერი ჭავჭავანიძემ თავისი საქმის სიყვარულითა და რეინიგზზე უზომო თავდადებით გაიარა. სხვადასხვა დროს იყო ელმავალშემკეთ-

ებელი სამქროს უფროსი, თანამემწე, მემანქანე და ბოლოს მემანქანე-ინსტრუქტორი.

დღე, აუქტრებელი, ერთგული, როგორც ოჯახში, ასევე სამსახურში — ასე ახასიათებენ ლერი ჭავჭავანიძის ოჯახის წევრები და კოლეგები. მან არაერთი ახალგაზრდა დააკვალა, რომლებიც დღესაც სალომონტიო დეპოში მუშაობენ.

სხვადასხვა დამახვილოვებული იყო მდღეებით. ჰქონდა მინიჭებული "საპატიო რეინიგზელის" წოდება.

ლერი ჭავჭავანიძე 1998 წლის 23 აპრილს გარდაიცვალა. მისი სახელი მის ოჯახში დღემდე დაუვიწყარია. სოცოცხლე გრძელდება — მეუღლე ნელი ჭავჭავანიძე, 2 შვილი, 4 შვილიშვილი და 9 შვილიშვილი. "შვილიშვილებს მოეწონა, შვილთაშვილები მისი გარდაცვალების შემდეგ დაბადდნენ, თუმცა მათში დიდი ბაბუის სიყვარულს ყველა ჩვენგანი გააღვივებს. იგი არაჩვეულებრივი მეუღლე და მამა იყო. როგორც რეინიგზელს, წელიწადში ერთხელ მომე რესპუბლიკებში უფასო მგზავრობის შესაძლებლობა ჰქონდა, რასაც მამა ხედიდან არ უშვებდა. მისი წყალობით შემოვლილი გვაქვს მოსკოვი, პეტერბურგი, ხაროვი, ოდესა, ბალტიისპარეთი. როცა არ ვახლდი, მამას საჩუქრად ნოტები ჩამოქონდა, რითაც ძალიან მახარებდა და მანებოვებდა. მინდა, რომ ლერი ჭავჭავანიძისნაირი მამა ბევრი იყოს საქართველოში". — გამომწვიდობებისას ეს სიტყვები გვითხრა ქეთევან ჭავჭავანიძემ და მამისული სიყვარულით დატოვა "სამტრედიის მაცნეს" რედაქცია.

დღეს იგონებდა ბატონი დავითი სინანულისა და ცრემლების გარეშე. უმცროსი მამა ილუმა ბელორუსიის ფრონტზე იბრძოდა. მასთან დიდხანს ჰქონდა მიმოწერა ბატონ დავითს. მისი ორიოდ წერილი დღემდე შემორჩენილია ოჯახს. ულოცავდნენ ერთმანეთს მტერზე გამარჯვებას და შინ მშვიდობით დაბრუნებას უსურვებდნენ. მაგრამ 1947 წლის 19 ნოემბერს პონოვოში ლიტველი ბენდერების წინააღმდეგ ჩატარებული მძიმე ოპერაციების დროს დაეცა, შინაგანი ჯარების მებრძოლი ილია სიმონის ძე ჩაჩავა.

წლების შემდეგ დავით ჩაჩავა ქ. სამტრედიის განაგრობდა შრომით საქმიანობას. ომის შემდეგ ყველაზე მინიგზელოვანი ის იყო, რომ დედის დაფინებული მოთხოვნით 1947 წელს პონოვოვიდან ჩამოასვენეს უმცროსი მამის ილუმა ნეშტი შინ. გენერალ ურუმის დახმარებით, რომელსაც ბებამ თავისი ექიმბაშური წამლებით პატარა შვილი განუკურნა. ამის შემდეგ მეორე დედად უცვნია მას ქალბატონი ნადია. ილია ჩაჩავა მამის გვერდით მშობლიურ სოფელში მიაბარეს მიწას.

ბებია ძალიან მორწმუნე ადამიანი გახლდათ. სჯეროდა, თუ დასავლეთის დაღუპული რაქმდენია წუთით პირთი გზისეყ დაასვენებდნენ მის ცხედარს, ომში დაკარგული შვილები მისი გასვენების დღეს აუცილებლად მოვიდოდნენ. მოხუცს ესეც შეუსრულდა, თუმცა, ყოველივე რეალობას მოვლებული იყო. მამა 2000 წელს გარდაიცვალა და მშობლების გვერდითაა დაკრძალული აბამის რაიონის სოფელ სუჯუნაში.

მინდა ჩაჩავა

სამი პირი ფრინველი აბხაზი

აბამის რაიონის სოფელ სახოშტარიოში, გლეხების, სიმონ ჩაჩავას ეზოში დღესაც დგას ხეთა ჩრდილო ღამაში პატარა კოლხური ოდა. ამ სახლში ოთხი მამა და ერთი და იზრდებოდნენ. ისინი შეხმატებილებლად ცხოვრობდნენ და შრომობდნენ. დედა, ნადია ხოშტარია მშრომელი გლეხების, ლეკა ხოშტარიას ქალიშვილი გახლდათ. უფროსი მამა გრიგოლ (გრემა) ომამდე დაოჯახებულა და ფოთში გადასულა საცხოვრებლად. მას ერთი ვაჭიშვილი, ბორისი ჰყავდა.

დავითს თერამეტი წელი უსრულდებოდა, როცა დიდი სამამული ომი დაიწყო. "დღესაც ნათლად მახსოვს, 1941 წლის 22 ივნისი — იგონებდა იგი — დილის ხუთი საათია. ამხანაგი სტალინი გულმხურვალე სიტყვებით მიმარ-

თავდა რადიოთი მიულ საბჭოთა ხალხს: "შველას მოითხოვს სამშობლო, მტერი დაუყოვნებლივ უნდა განდევნოთ ჩვენი ტერიტორიიდან". გრემამ ომის დაწყებისთანავე გაიწვიეს. იბრძოდა უკრაინის პირველ ფრონტზე. გრემას შინ, ოთხი თვის ვაჭიშვილი, ბორის ჩაჩავა დარჩა, რომელიც შემდეგ ათწლეულების განმავლობაში ეძებდა ომში დაკარგულ მამას, მაგრამ ვერ იპოვა.

"მე გამიწვიეს ორმოცდაერთი წლის დეკემბერში, ჰყვებოდა დავით ჩაჩავა. კარგად მახსოვს, ახალი წელი ისევე 1942-ში ბებებმა ერთმანეთს კასიის ზღვის სანაპირო ქალაქ კრანსოვოდში მივულოცეთ. შემდეგ მალე გავემგზავრეთ ვლადივოსტოკში, ბოლოს მოსკოვის გარეუბანში, ქალაქ ვლადიმერში, სადაც მივგაბარეს სატანკო სკოლაში. სამ

თვეში დავამთავრე სკოლა "ხემდევის" ჩინით. სკოლის დამთავრებისთანავე ჩავგაბარე საბრძოლო ტანკი "ტ-34"-121 თავისი ეკიპაჟით. ვიბრძოდით მოსკოვის მიმართულად. ბრძოლებში ჩვენმა ეკიპაჟმა თავი ისახელა, მტრის ორი ტანკი გამოვიყვანეთ მწყობრიდან, მაგრამ მე და რადისტო გადავრჩით, ჩვენი ტანკიც დაიწვა, სამი იქვე ჩაიფრფლდნენ. მევე გადამიყვანეს მძიმე არტილერიის მსროლელად ლენინგრადის მისადგომებთან".

1944 წლის 25 იანვარს დავით ჩაჩავა დაიჭრა და ლენინგრადის პოსტალში მოათავსეს. გამოჯანმრთელების შემდეგ ისევე გაიწვიეს ფრონტზე ქალაქ ბილკალინიში. მრავალი ხელჩართული ბრძოლის შემდეგ ისევე მძიმედ დაიჭრა, გამოჯანმრთელდა და სადაზღვევო ნაწილში გაანაწილეს. იბრძოდა

აღმოსავლეთ პრუსიაშიც: "1945 წლის 10 აპრილამდე გავანთავისუფლეთ ქ. კენისბერგი — დიდი ფილოსოფოსის, კანტის სამშობლო. აქ ვიბრძოდი ასოცდამოითე "წითელდროშოვან მინსკის დივიზიაში გენერალ პაპანჩენოს მეთაურობით. არასოდეს დამავიწყდება, მე და ფედია შეეცმა სიცოცხლე რისკზე დაედეთ, ვზაჯვარედინი გადავჭერთ, მტრის ასეული ახლოდებოდა. სროლა აუტუტუტე მტრის და ჩვენ ორმა დიდი ზარალი მივაყენეთ მას". — იგონებს ისევე დავით ჩაჩავა.

დავით ჩაჩავა დაჯილდოებული იყო მრავალი მედლით. სერვანტეს უთქვამს, ვარსკვლავები ჯარისკაცის მერდზე ჭრილობებია და ვერავითარი ჯილდო ვერ შეედრება შენარჩუნებულ სიცოცხლეს და მოპოვებულ მშვიდობას "უღრუბლო ზეცას". ომის წლებს ვერასო-

ახალბედა კარატისტები საპრიზო ადგილებზე გავიდნენ

კიდევ ერთი გამარჯვება მოიპოვეს სამტრედიელმა კარატისტებმა. სენსეი მიხეილ ქანთარია ამჯერად ახალბედა კიოკუშინკაიელების წარმატებების შესახებ გვაცნობა. თამარ ბიბილეიშვილის მსგავსად, კარატისტი გოგონები ცდილობენ, თავი ისახელონ. მათ 26-27 მაისს ქალაქ თბილისში გამართულ საერთაშორისო ჩემპიონატში მიიღეს მონაწილეობა. ჩემპიონატის ორგანიზატორი "საქართველოს კიოკუშინკაიანის კარატეს ეროვნული ფედერაცია. მაც-უშიმას ორგანიზაცია" იყო.

სამტრედიის მუნიციპალიტეტის კომპლექსურმა სპორტულმა სკოლამ (დირექტორი ვანო კილტავა, მწვრთნელ-მასწავლებელი სენსეი მიხეილ ქანთარია) შეჯიბრებაში მანანა მუქერია, თამარ გახარია და მარიამ გოგიტაური წარადგინა.

კარატისტმა გოგონებმა საპრიზო ადგილები მოიპოვეს. ჩემპიონის ტიტული და პირველი ადგილი მანანა მუქერიამ დაისაკუთრა. მესამე საპრიზო ადგილზე თამარ გახარია გავიდა, ხოლო მეოთხე საპრიზო ადგილი მარიამ გოგიტაურმა დაიკავა.

სპორტსმენები დაჯილდოვდნენ დიპლომებით, მედლებითა და თასებით. *საპარალიმპიკი მაცნე*

“სამტრედია” ევროსარბიელზე გავიდა

უმაღლესი ლიგის XXIX ტური დასრულდა, სადაც საფეხბურთო კლუბმა “გურია” საფეხბურთო კლუბ “სამტრედიას” უმასპინძლა და დამარცხდა ანგარიშით 0:2. “სამტრედია” კი გამარჯვებით საბოლოო მატჩამდე გარანტირებული მე-2 ადგილი მოიპოვა.

31-ე წუთზე ბურთი სანდოხაძემ გაიტანა, ხოლო 62-ე წუთზე – დათუნაიშვილმა.

წლეუანდელი სეზონის ბოლო ტურში საფეხბურთო კლუბმა “სამტრედია” საფეხბურთო კლუბ “ბონისს” უმასპინძლა, სადაც “სამტრედია” მინიმალური ანგარიშით 1:2 დამარცხდა, თუმცა ამ დამარცხებას ხელი არ შეუშლია სამტრედიისთვის, დაეკავებინა მე-2 ადგილი საქართველოს 2015-2016 წლის XXVII ჩემპიონატში.

გია ცეცაძის გუნდმა 63 ქულა მოაგროვა და 21 წლის შემდეგ იმერული კლუბი ისევ ევროსარბიელზე გავიდა.

სამტრედიის “სამტრედია” ზაფხულში ევროპის ლიგის საკვალიფიკაციო ეტაპზე იასპარეზებს.

სპეციალისტების აზრით, სწორედ იმერლებს ჰქვამთ წლეულს ყველაზე კარგად შეთანამშებული შემადგენლობა, შესაბამისად, იმედებიც დიდია.

ბოლო მატჩის დასრულების შემდეგ სამტრედიაში ეროსი მანჯგალაძის სახელობის სტადიონზე დაჯილდოვების ცერემონია გაიმართა. ეროვნულ ჩემპიონატზე მოპოვებული ევროსარბის მედლები სამტრედიელ ფეხბურთელებს და კლუბის წევრებს ფეხბურთის ფედერაციის წარმომადგენელმა, კახა ჭუმბურიძემ და მუნიციპალიტეტის გამგებელმა, ვალერიან ფოცხვერიამ გადასცეს.

6067 ნახტავი

ჯიხილე ჯიჯიჩიშვილი

ოჯახი და სამსახური იყო თქვენი საქმიანობის მთავარი მიზანი. დიდი გულისტკივილი და სინანული დაგვიტოვა თქვენმა ამ ქვეყნიდან უდროოდ წასვლამ. 12 წელი ემსახურეთ რეინიგზის ვაგზალს. ბატონო კირილე, თქვენ უსაზღვროდ გიყვარდათ თქვენი კოლექტივი, დაუვიწყარია ბოლო შეხვედრა, როგორ ცდილობდი რით გესიამოვნებინა ჩვენთვის, ჩვენი კეთილი, ხალხის მოსიყვარულე და იუმორით სავსე ადამიანი. თქვენზე ნათქვამი, რომ ღმერთსაც კარგი უყვარსო. ვიცით, რომ დაგვკვლდები, ვილოცებთ თქვენი სულის უკვდავებისათვის. თქვენს საფლავს არასოდეს მოაკლდება ცრემლი, ყვაილები და წმინდა სანთელი.

საპარალიმპიკი კავშირის პირდაპირი

ჩოგოხი მოვიშოხოთ ახასასიამოვნო სუნი

ჭურჭელზე თევზის, მჟავე კომბოსტოს, ნივრის სუნის მოსაცილებლად საჭიროა ისინი გავრეცხოთ ძმრიანი თბილი წყლით (2 ლიტრ წყალზე 2 სუფრის კოჭი ძმარი). თევზის სუნი შევიძლიათ მოაშოროთ ცხელი, ძალიან მარილიანი წყლით.

ხელებზე და დანაზე თევზის სუნის გასაქრობად საკმარისია მცენარეული ზეთის წასმა. **ხელებზე სახვისა და ნივრის** სუნი ადვილად გაქრება, თუ ცოტაოდენი ყავით გაწმენდო. კარტოფილის გაოლისას ხელები არ გავიშავდებოთ, თუ წინასწარ დაისველებო ძმრით და შეიშრობო.

თერმოსში არასასიამოვნო სუნის გასაქრობად საკმარისია მასში გამოავლოთ ძმრიანი წყალი.

თუ სამუშაო ოთახში **თამბაქოს კვამლი** დაგროვდა და მისი განიავების საშუალება არ გაქვთ, ოთახში დაკიდეთ წყლით გაჟღენთილი ღრუბელი. ის შეისრუტავს მთელ კვამლს.

გაზეთ “სამტრედიის მაცნეს” რედაქცია თანაუგრძნობს ლამარა დუნდუას სიძის

თამარ შუბლაძის

გარდაცვალების გამო.

ვაჟა ტერეშაძე ოჯახით თანაუგრძნობს ლამარა დუნდუას სიძის

თამარ შუბლაძის

გარდაცვალების გამო.

მუნიციპალიტეტის ბიბლიოთეკა თანაუგრძნობს ლამარა დუნდუას სიძის

თამარ შუბლაძის

გარდაცვალების გამო.

“სახლი თანადგომას” თანამშრომლები თანაუგრძნობენ ბადრი და მანანა შენგელიებს

ამის

გარდაცვალების გამო

მალინა ღუნდუასა და თამარ შუბლაძის გაცხადება

გარდაიცვალა დიდი ჯიხიშვილის გიორგი ნიკოლაძის სახელობის საჯარო სკოლის პედაგოგი, ბატონი თამარ შუბლაძე, რომელიც 48 წლის მანძილზე მოღვაწეობდა ამავე სკოლაში.

ბატონმა თამარმა ერთი თვის წინ დაკარგა შესანიშნავი მეუღლე, ქალბატონი მალინა ღუნდუა, რომელიც ჩვენი სკოლის დამსახურებული პედაგოგი გახლდათ.

აღსანზრდელბები, კოლეგები არასოდეს დაივიწყებენ ქალბატონ მალინასა და ბატონ თამარ მასწავლებლებს. ნათელში ამყოფოთ უფვალმა!

დიდი ჯიხიშვილის გიორგი ნიკოლაძის სახელობის საჯარო სკოლის დირექტორი და პედაგოგები

მე ახ ვახ ის, ვინც დაშიხებებს ახ ასიყრებს

მე-11 საჯარო სკოლას ჯერ კიდევ მაშინ, როცა მე-12 კლასელებს საგამოცდო ციებ-ცხელება ჰქონდათ, ახალგაზრდებისათვის საყვარელი მომღერალი ბერა ჰყავდა, სტუმრად. დიან, უბრალოდ ბერა, რადგან საუბარი ერთი წინადადებითაც კი არ შეხება პოლიტიკას. არადა, ისაუბრეს თითქმის ყველაფერზე, ბევრი კითხვა ჰქონდათ მასთან. თითქმის ერთი თაობისანი არიან და აქაური მოსწავლეები მისი ცხოვრების ყველა ნიუანსით დაინტერესდნენ. პასუხებიც, რა თქმა უნდა, მიიღეს კითხვებზე და გაარკვიეს, რომ კარიერა,

პირველი კონტრაქტი დაიწყო, რომელიც 14 წლის ასაკში გააფორმა მომღერალმა; რომ მისი შთაგონების წყარო სიყვარულია, ზოგადად, სიყვარული და არა მხოლოდ ვინმე ერთი ადამიანის; რომ ახალ კლიბებს წერს და კიდევ სხვებზე მუშაობს; რომ მშობლები მისთვის ყველაზე მისაბაძი ადამიანები არიან; თავისუფალ დროს უმცროს ძმასთან ყველაზე ხალისიანად ატარებს; რომ მისი საუკეთესო მეგობარი დედაა, მამამისი ბავშვობის მეგობრის შვილი; საყვარელი სპორტსმენი, თქმა რად უნდა, კალაძეა, ფეხბურთი უყვარს, "რეალის" ფანია და "ზინუს" აღმერთებს. ასე რომ, ახალგაზრდულ ინტერესებს შესაფერის კითხვებით იმპროვიზებდნენ მოსწავლეები.

მერე კი თავად გააცნეს თავიანთი თანასკოლელებს, ნიჭიერის გამარჯვებული ოთხ ბუბუ. ოთხმაც გარეპა, მაგრამ რა გარეპა, ბერაც აიყოლია და ფაქოც, მას რომ ახლდა და მიერთობით ყველა იმ ბავშვის გვერდით განდებოდა, კითხვის დასმა რომ მოუნდებოდა.

ჰოდა, ოთხი გარეპა და სამომავლოდ ურთიერთობები იქნებ გაღრმავდეს კიდევცო, ბერამ, რადგან ძალიან მოეწონა იგი, ასე ბევრი ვერ რეპავსო, უთხრა. მერე, აბა, რისთვის იყო მოსული და მერე ერთად გარეპეს კიდევ.

ბავშვებსაც მეტი რა უნდოდათ, იყო დიდი მხიარულება მე-11 საჯარო სკოლის სააქტო დარბაზში. საჩუქრებიც დარიგდა, დისკები აუტორგრაფით, მისურები, სამაჯურები. კიდევ ერთ კონცერტს ელოდეთ სამტრედიელები, ბერამ და სამტრედიისადმი, როგორც დედის და ბებია-ბაბუის მშობლიური ქალაქისადმი განსაკუთრებული სითბო გამოხატა.

ამ სკოლის კურსდამთავრებული, ჟურნალისტი, პარლამენტარი ოთარ ჩრდილელი მოსვლისთანავე შეეგება ბერა ივანიშვილს. თბილი შეხვედრა ჰქონდათ.

"ამჯერად ტურნე სკოლის კურსდამთავრებულებისთვის დაგვეგეგმეთ. ჩვენს ჯგუფს უნდა, მათ გზა ასე დაულოცოს ცხოვრების ახალი ეტაპის დაწყების წინ. გუშინ ქუთაისში გახლდით, დღეს აქ ვართ. აქ, სამტრედიისაში კიდევ რომ ჩამოვალ, ამის პირობა უკვე მივეცი ბავშვებს და მე არ ვარ ის, ვინც დაპირებებს არ ასრულებს!" - ეს თავად გვითხრა ბერამ. მერე სამხსოვრო ფორტ სკოლის პედაგოგებთანაც გადილო და შთაბეჭდილებათა წიგნში რამდენიმე თბილი სიტყვა ჩაწერა.

თბა ბაბუნაშვილი

გულიანი გოგონა!

გილოცავთ დაბადების დღეს. წარმატებები დაგებდეთ. ბედნიერი დედა და ბებია დიდხანს ყოფილიყავით თქვენი პროფესიის სადარაჯოზე.

"სამბრალოს ასცნა"

მეწერა პაპასას!

ჩვენი ენერჯიული, მარად უბერებელი ქალბატონო. წლები ვერაფერს აკლებს შენს სულსა და სხეულს, პირიქით, უფრო მხნედ ხვდები ყოველი დღის გათენებას და სიხარულით მოისწრავი სამსახურისკენ, სადაც ბევრი საქმე და უღვივე სიყვარული გელოდება. კვლავ ასეთი შემართებით შეხვედროდე წელთა მატებას, ისარე და იბედნიერე შენს შვილებთან, შვილიშვილებთან და შვილთაშვილებთან ერთად.

"სამბრალოს ასცნა"

ჩვენს საყვარელ ქალბატონ **მეწერა პაპასას** ეულოცავთ დაბადების დღეს. ეუსურვებთ წელთა სიმრავლეს, ჯანმრთელობას შვილებთან და შვილიშვილებთან ერთად! თეთრი შურით, ალბათ, ბევრს შემურდება ქალბატონი ვენერას შემართება. არც არავის გაუკვირდება, რომ ვთქვათ, ბევრ ახალგაზრდას ჯობნის-თქო. გვიყვარხათ ძალიან, რადგან სტიმულის მიმცემი ხართ ბევრისთვის. ჩვენთვის ნამდვილი ქალი-ლეგენდა ბრძანდებით!

აკაი "სახლი თანადროს" თანაშორელები

მუშავეს ნარგოვასას!

მინდა, რომ ძალიან, ძალიან დიდხანს მინიჭო შვილებს ის ბედნიერება, რასაც დღის ხანგრძლივი სიცოცხლე ჰქვია. ორი ერთმანეთზე საუკეთესო ქალიშვილის, იასა და თამარის აღმზრდელს უფალი ჯანმრთელობა გაგიძლიერებს და სიხარულით საესე დღეებს არ მოგაკლებს. ქალბატონო მუშავეს, მოწონებით გილოცავთ დაბადების დღეს, გისურვებთ, თქვენი ქალიშვილების ბედნიერებას კვლავაც დიდხანს უყუროთ.

ლუსრა კახიანი

სამბრალოელი ვაჟარის გულისთვის

(ჩვენს ქალაქში თვალმისაცემად მომრავლებულ საშაურებებში გურმოსურული)

***

ჩემი ფასი აქვს კვირა დღეს, ცინცხალ ხორცს კილოგრამიანს, მაგრამ მაინც მე მიჩვენე ასჯერ მოხრაველს, შხამიანს. მარადის მოწეწეწენი საესე საფულეს გახსნიან, სალაროს განიაგებას მუცლის კმაყოფით ახსნიან. მოსწონთ და არ კი იციან, შეექცვიან ბებერ ღორს, იმგვარი მადით ჩამბებენ, თითქოს სინჯავენ მეგრულ ღორს. მორალი ერთადერთია, ქუჩაში ვართ თუ შინაო, როცა ვნაყრდებით, გავსოვდეს ხელგაწვდილის ხმა - მშაო!

ჩვენი მარი!

სიყვარულით გილოცავთ დაბადების დღეს. გისურვებთ ბედნიერ მომავალს და უამრავ წარმატებას სწავლასა და პირად ცხოვრებაში. შენი კარგი ქალობით გაგებარებინოს შენთვის კარგის მსურველები.

"სამბრალოს ასცნა"

ჩემს საყვარელ მარის ეულოცავ დაბადების დღეს კეთილი სურვილებით.

ბეჟან გოგია

ჯონი ჯოჯუას!

გილოცავთ დაბადების დღეს, ჯანმრთელობას და ყოველივე საუკეთესოს გისურვებთ თქვენს ლამაზ ოჯახთან ერთად.

ბეჟან გოგია

ქალბატონ ნანული კიკაბიძის!

ეულოცავ დაბადების დღეს. ეუსურვებ წინვლას, სიხარულს, წარმატებებს, ღვთის წყალობას თავის საყვარელ შვილებთან, შვილიშვილებთან ერთად.

მეხმინარ გოგია

ქალბატონ ნანული კიკაბიძის!

გილოცავთ დაბადების დღეს. დღეგრძელი, ჯანმრთელი და ბედნიერი დიდხანს გვენახე შენს დიდ ოჯახთან ერთად. გვიყვარხარ ძალიან.

აკაი "სახლი თანადროს" თანაშორელები

ნათელა ჯიფაშვილიშვილს!

ჩვენი საყვარელი და ერთგული ნათელა გილოცავთ დაბადების დღეს. გაიხარე. ღმერთმა გაგიძლიეროს შენი შვილები და შვილიშვილი. მუდამ შენი ბედნიერების და სიხარულის ამბები გვესმოდეს.

"სამბრალოს ასცნა"

რედაქციის მისამართი:
სამბრალო, რისაუბლიძის ქ. №6
ტელ: 790 391839

მაცნე

დირექტორი ბეჟან გოგია
მთავარი რედაქტორი ქიქოძე ჭაბუკიძე
გამომცემი რედაქტორი თბა ბაბუნაშვილი
პასუხისმგებელი მდივანი ლეჟან ბაბუნაშვილი
კომპიუტერული უზრუნველყოფა მამა პაპასა